

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Poikaryhmän sosiaalinen vahvistaminen

Aamukahvitoiminta sukupuolisensitiivisenä poika- ja miestyönä

Sakari Perämäki & Otto Tikka

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)
/ 2016

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Sakari Perämäki & Otto Tikka	Sivumäärä 64 (15 liitesivua)
Työn nimi Poikaryhmän sosiaalinen vahvistaminen - Aamukahvitoiminta sukupuolisensitiivisenä poikaja miestyönä	
Ohjaava(t) opettaja(t) Juha Nikkilä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Jyväskylän Setlementti ry, Oiva ja Ilona -toiminta	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyömme on laadullinen tutkimus Oiva toiminnan aamukahvit-ryhmästä. Työn tilaajana toimi Jyväskylän Setlementti Ry:n alla toimiva Oiva ja Ilona -toiminta. Se tekee sukupuolisensitiivistä erityisnuorisotyötä Jyväskylässä. Toimintatapoina ovat pienryhmätoiminta ja yksilön huomioiminen. Suunnitelimme ja ohjasimme Oivat aamukahvit –ryhmän toimintaa. Tavoitteena oli luoda nuorille paikka, jossa he saavat tukea ja avaimia sosiaaliseen kanssakäymiseen. Työllä edistimme ryhmän sosiaalista vahvistumista sukupuolisensitiivisellä työotteella.</p> <p>Loimme nuorten miesten pienryhmään turvallisen ilmapiirin, jossa osallistuja sai olla juuri sellainen kuin itse halusi. Aamukahvit-ryhmä kannusti nuoria aktiiviseen toimijuuteen. Toimijuutta edistimme erilaisilla vierailukohteilla ja mielekkäällä tekemisellä.</p> <p>Työmme tutkimuskysymyksiksi muodostuivat seuraavat kysymykset: Millaisia vaikutuksia ja merkityksiä Oivat aamukahvit -ryhmällä on osallistujiin? Onko tämänlaiselle sukupuolisensitiiviselle nuorisotyölle tarvetta? Tarkastelimme työssämme myös aamukahvitkonseptin toimivuutta ja tarpeellisuutta sekä tarjosimme kehitysehdotuksia toiminnan parantamiseksi.</p> <p>Tutkimme ryhmän vaikuttavuutta ja merkittävyyttä osallistuvalla havainnoilla. Tulkitsimme ryhmäläisiä palautteesta, reaktioista ja kehonkielestä. Käytimme työssä apunamme myös osallistujilta kerättyjä Suuntima-palautteita. Ne osoittautuivat odotetusti vajavaiseksi. Tämä vahvisti käsitystämme osallistuvan havainnoinnin paremmuudesta menetelmänä saada tietoa osallistujista.</p> <p>Havainnoinnin kautta huomasimme, että nuorilla kesti oman aikansa luottamuksen muodostamisessa. Luottamuksen syntymisen jälkeen nuoret olivat avoimempia ja jännittäminen väheni huomattavasti. Pienryhmätoiminta edesauttoi ryhmähengen kehittymistä ja sosiaalisten suhteiden syntymistä.</p> <p>Aamukahvit-konsepti lisäsi nuorten aktiivisuutta jo sillä, kun he lähtivät liikkeelle ja osallistuivat toimintaan. Ryhmän kautta osallistujat saivat vertaistukea samankaltaisessa elämäntilanteessa olevilta nuorilta. Osallistujat kokivat Aamukahvit-ryhmän myönteisenä ja mieleisenä toimintana. Ohjaajien näkökulmasta tämänkaltainen toiminta on tarpeellista. Sosiaalista vahvistamista vailla olevaan nuoreen saa paremman otteen ja nuorta voi tukea tarvittavilla elämänosa-alueilla.</p> <p>Opinnäytetyössämme tuomme esiin työmme merkittävyyden ammattialalle, sillä aihe on ajankohtainen ja sosiaalisen vahvistamisen keinoja tulisi kehittää jatkuvasti. Aamukahvit-konsepti tarjoaa hyvän keinon auttaa sekä tukea sosiaalista vahvistamista vailla olevia nuoria. Työmme antaa perusteluita sukupuolisensitiiviseen nuorisotyöhön.</p>	
Asiasanat Sosiaalinen vahvistaminen, sukupuolisensitiivisyys, erityisnuorisotyö, poikatyö, pienryhmät	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Sakari Perämäki & Otto Tikka	Number of Pages 64 (15 attachment pages)
Title Social reinforcement of the boy group. Gender sensitivity as part of the boy- and the man-work in morning coffee action.	
Supervisor(s) Juha Nikkilä	
Subscriber and/or Mentor Jyväskylä's Settlement Association / Oiva and Ilona activities	
Abstract <p>Our thesis is a qualitative study of Oiva morning coffee group activities. This thesis was commissioned by Oiva and Ilona -activities which includes Jyväskylä's Settlement Association. Oiva and Ilona activities makes gender sensitivity specific youth work in Jyväskylä, Finland. Operating methods are in small group activities and taking notice of individuals. We planned and guided our Oiva morning coffee group, which goal was to create a place for young people, where they can get support and make progress their social skills. The main subject of our work is the social strengthening of gender sensitivity work.</p> <p>We developed a safe and secure environment to our small group using gender sensitive. There the participant may be exactly what they want to be. Morning coffee group's one of the most important goal was to encourage young people to activate themselves. which we helped by providing participants with a variety of different places to visit and meaningful activities.</p> <p>Our research questions of the thesis are: What kind of effects and meanings morning coffee group has on participants? Is there a need for this kind of gender sensitive youth work? We examined the effectiveness and necessity of morning coffee concept in our work. We also offer development suggestions to improve the functioning.</p> <p>We research of the group effects and meanings by participant observation. Participant observation made it possible to interpret participants' feedback, reactions and body language. We used Suuntima-feedbacks help us in our work, which proved to be inadequate as we expected. This confirmed our view that the participant observation study is the best method to get information about the participants.</p> <p>Through observation, we noticed that young people took their own time to form the trust. After the creation of the trust of young people were more open and straining significantly decreased. Small group activities contributed to the development of team spirit and the emergence of social relations. Morning coffee concept increased the activity of young people, when they came up and took part in the action. Participants received peer support from young people who were in similar life situations in life. Morning Coffee Group was seen by the participants as a positive and comfortable activity. Our point of view, this type of activity is necessary because the young person gets support here in the necessary support areas of life.</p> <p>In our thesis we highlight the significance of our work in the professional sector, because our topic is timely and ways of social reinforcement should be developed continuously. Morning coffee concept offers an excellent way to help and support the social strengthening of young people. Our work gives reasons to gender sensitive youth work.</p>	
Keywords social reinforcement, gender sensitivity, special youth work, boy work, small groups	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	5
2 JYVÄLÄN SETTLEMENTTI RY	6
2.1 Oiva ja Ilona- toiminta	7
2.2 Oiva ja Ilona -toiminnan kohderyhmä	9
2.3 Jyväskylä Settlementti Ry:n muut palvelut	10
3 OIVA TOIMINNAN ARVOT	11
3.1 Sukupuolisensitiivisyys	11
3.2 Mieserityisyys	13
3.3 Psykososiaalinen lähestymistapa	14
3.4 Sosiaalinen vahvistaminen	16
4 OIVAT AAMUKAHVIT	17
4.1 Aamukahvien tavoitteet.....	18
4.2 Toiminta	18
4.3 Aamukahvien pienryhmä	21
4.4 Yksilön huomioiminen	23
5 KOHDERYHMÄN HAASTEET	24
5.1 Sukupuolistereotyyppit.....	24
5.2 Aikuistuminen	26
5.3 Työttömyys	27
5.4 Sosiaaliset ja terveydelliset haasteet	28
6 TUTKIMUS	29
6.1 Osallistuva Havainnointi.....	30
6.2 Aineisto ja sen analyysi.....	31
6.3 Aineiston arviointi.....	33
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	34
8 POHDINTA.....	37
9 ARVIOINTI JA LOPPUSANAT	41
11 LÄHTEET	46
12 LIITTEET	50
Liite 1: Aamukahvien päiväkirja	50
Liite 2: Suuntimapaalutteen	57
Liite 3: Ryhmän kolmannen ohjaajan Antti Mäkisen havaintoja ja mielipiteitä Oivat aamukahvit ryhmästä.....	59
Liite 4: Aamukahvien arvio.....	60
Liite 5: Oivat aamukahvit esittely Settlementtiliiton kotisivuille	61

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö esittelee ja tutkii sukupuolisensitiivisellä työotteella tehtyä erityisnuorisotyötä. Työn tilaaja oli Jyvälän Setlementti Ry:n Oiva ja Ilona –toiminta. Se halusi meidän suunnittelevan ja ohjaavan Oivat aamukahvit –ryhmän toimintaa. Ryhmä kehittää sosiaalista vahvistamista vailla oleville nuorille mielekästä tekemistä. Työote tiedostaa, että kyse on poikaryhmästä eli se on sukupuolisensitiivinen.

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiksi nousivat seuraavat aiheet: onko tämänkaltaiselle sukupuolisensitiiviselle nuorisotyölle tarvetta ja millaisia vaikutuksia sekä merkityksiä aamukahvit-ryhmällä on nuoriin osallistujiin? Opinnäytetyössä tarkasteltiin myös aamukahvit-konseptin toimivuutta ja tarpeellisuutta. Työmme käsittelee hyvin ajankohtaisia aiheita, sillä muun muassa sukupuolirooleista käydään jatkuvasti laajaa keskustelua mediassa ja päätöksentekofoorumeissa. Opinnäytetyössämme käytimme aineistonkeruumenetelmänä osallistuvaa havainnointia.

Paneudumme Oiva ja Ilona -toiminnan arvoihin ja niihin liittyviin käsitteisiin. Nämä arvot olivat aina läsnä suunnitellessa ja ohjattaessa aamukahvit -ryhmää. Halusimme työllämme saada lisää näkyvyyttä tämän kaltaiselle toiminnalle, koska sukupuolisensitiivistä erityisnuorisotyötä tehdään Jyväskylän alueella vähän. Kyseisen työotteen hyödyt eivät ole laajassa tietoisuudessa ja näemme tämänkaltaisen nuorisotyön lisäävän nuorten hyvinvointia. Sukupuolisensitiivisessä nuorisotyössä pyritään tasa-arvoisuuteen ja yhdenvertaisuuteen sekä arvostetaan erilaisuutta (Anttonen 2007, 23).

Ryhmän suunnittelu alkoi tammikuussa 2016 ja ohjauskerrat käynnistyivät helmikuun alussa 2016. Toiminta kattoi kaiken kaikkiaan 11 ohjauskertaa. Aamukahveihin suunnittelimme muun muassa vierailuja, lautapelailua, ulkoilua, liikunnallista aktiiviteettia ja elokuvan katselua. Nuoret kaipasivat tukea elämänhallinnallisiin asioihin ja kysymyksiin. Aamukahvit-ryhmästä muodostui pienryhmä, jossa yksilön huomiointi oli keskeistä. Aamukahvien aikana teimme havaintoja nuorista ja toiminnan toimivuudesta. Meidän kahden yhteisöpedagogiopiskelijan apuna oli ohjaaja Antti Mäkinen, joka oli Oiva toiminnan työntekijä. Mäkinen ei ollut mukana aamukahvien suunnitte-

lussa eikä osallistunut opinnäytetyön tekemiseen. Käytimme kuitenkin Mäkisen havaintoja ja mielipiteitä hyödyksi työssämme.

Aamukahvien osallistujat ohjattiin toimintaamme useimmiten jonkin ulkopuolisen tahon toimesta, esimerkiksi etsivän nuorisotyön tai psykologin kautta. Toiminta on täysin vapaaehtoista nuorille.

Työtä tehdessä meille nousi halu vahvistaa toimintaa ja luoda aamukahvit-ryhmälle vankan pohjan. Pohdinnassa tuomme esiin kehittämisideoita toiminnan parantamiseksi ja monipuolistamiseksi. Ne veisivät eteenpäin toiminnan jatkuvuutta sekä sen kehitystä.

Opinnäytetyössämme tekemiämme havaintoja tukee lähdemateriaalit, kolmannen ryhmänohjaajan tekemät havainnot sekä osallistujille teetetyt Suuntima - palautekyselyt. Suuntima on Setlementtiliiton oma kyselytyökalu, jolla kerätään palautetta kohderyhmältä.

2 JYVÄLÄN SETTLEMENTTI RY

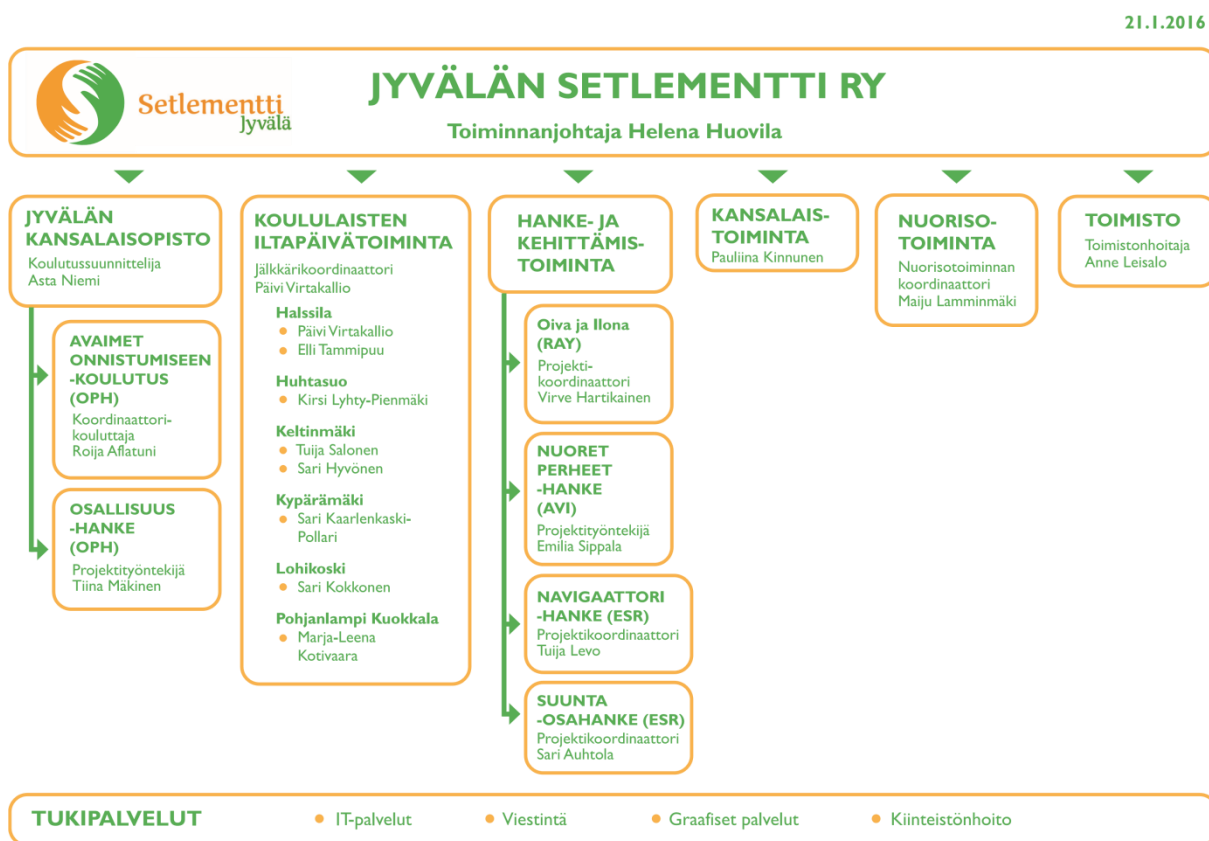
Setlementtiliike käynnistyi Englannissa 1800-luvun loppupuolella. Suomeen liike asettui pysyvästi vuonna 1918, jolloin se tunnettiin nimellä Teollisuusseutujen Evankelioimis seurana. Myöhemmin nimi vakiintui Suomen Setlementtiliitoksi. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Jyväskylän Setlementti Ry perustettiin Jyväskylään vuonna 1940. Sen päätoiminnot kohdistuivat kasvatukseen, koulutukseen ja sosiaaliseen työhön. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

”Jyväskylän Setlementti Ry toimii sitoutumattomana setlementtiperustansa tunnustavana kansalaisjärjestönä, joka tukee ihmisenä ja lähimmäisenä kasvamista, sosiaalista ja yhteiskunnallista toimintaa sekä edistää vuorovaikutusta ja keskinäistä avunantoa.” (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Jyvälän Setlementti on merkittävä toimija Jyväskylän alueella. Se täyttää yhteiskunnassa esiintyviä tarpeita. Jyvälän toimintoihin kuuluvat Jyvälän kansalaisopisto, Jyvälän jälkkärit, nuorisotoiminta, Jyvälän kansalaistoiminta ja Jyvälän hanketoiminta. (Jyvälän Setlementti 2016.)

Jyvälän Setlementti Ry:n tilat kokivat suuren muutoksen vuonna 2011 loppuvuodesta, kun Setlementin rakennus tuhoutui täysin tulipalossa. Vuonna 2015 täysin uudet tilat avautuivat osoitteessa Palokunnankatu 16. Tiloista yhdistys haluaa kuntalaisten kohtaamispaikan.

Kuva 1: Jyvälän Setlementti ry:n organisaatiokaavio. (Jyvälän Setlementti ry 2016)

2.1 Oiva ja Ilona- toiminta

Oiva ja Ilona -toiminta on alun alkaen toiminut Jyvälän Setlementti Ry:n hanketoiminnan alla vuodesta 2011 vuoteen 2015. Toiminta sai jatkoa joulukuussa 2015, kun

RAY myönsi 2 vuoden jatkorahoituksen. Jyväskylän kaupunki rahoittaa toiminnan tilakustannukset.

Oiva ja Ilona -toiminnan tarkoituksena on tarjota sukupuolisensitiivistä erityisnuorisotyötä nuorille ja nuorille aikuisille. Tarkoituksena on nuorisolähtöinen matalan kynnyksen toiminta. Se täydentää yhteistyökumppaneiden tarjontaa. Oivan ja Ilona –toiminta vaikuttaa sukupuolisensitiivisenä erityisnuorisotyön asiantuntijana. Se lisää paikallisten nuorisotyöntekijöiden yhteistyötä tällä työotteella.

Henkilökohtainen kasvu, toimijuus ja sosiaalinen vahvistaminen ovat Oiva ja Ilona -toiminnan keskeisimmät periaatteet. Toiminta on jaettu kahteen. Oiva on tarkoitettu nuorten miesten ja Ilona keskittyy nuorten naisten tukemiseen. Sukupuolen moninaisuus otetaan toiminnassa myös huomioon, joten pojaksi tai tytöksi itsensä kokevat ovat myös tervetulleita ryhmiin.

Keskityimme opinnäytetyössämme Oivan toimintaan. Oiva toiminnassa on kerran viikossa järjestettävä avoin ryhmätoimintailta, joka kestää noin kolme tuntia. Avoimessa illassa nuoret miehet tapasivat keskiviikkoisin erilaisten teemojen kautta. Joka kerralle oli pyritty nostamaan joku uusi teema, jota nuoret käsittelevät ohjaajien kanssa. Teemoina Oivan avoimessa ryhmätoiminnassa on muun muassa ollut terveys, ensivaikutelman syntyminen, jännittämisen kokeminen, tasa-arvo ja työllistyminen. Tarkoituksena on teemojen lomassa myös yleinen oleskelu ja ajanviettoa rennossa ilmapiirissä.

Yleensä avoimessa toiminnassa pelaillaan pelejä, ilmaistaan itseään tunneharjoitusten kautta, katsellaan elokuvia ja kokkaillaan. Avoimessa toiminnassa annetaan nuorelle mahdollisuus keskustella myös kahden keskeisiä asioita, jos nuori ei pysty ilmaisemaan itseään ryhmässä.

Oiva-toiminnasta löytyy myös muita ryhmiä. Joka perjantai järjestettävä pelilähtöinen ryhmä on erittäin suosittu nuorten keskuudessa, sillä he tykkäävät pelata. Kyseisessä ryhmässä nuoret käsittelevät pelikulttuuria ohjaajien kanssa ja pelaavat monenlaisia pelejä.

Lirissä-ryhmän tavoitteena on lisätä liikunnallista aktiivisuutta, sillä kohderyhmän nuoret liikkuvat erityisen vähän. Ryhmässä kokeillaan laajasti erilaisia liikunta pelejä ja leikkejä ilman kilpailuhenkisyttä. Tarkoitus on tarjota mahdollisimman matalan kynnyksen liikkumista nuorille. Näin mahdolliset suorituspainet jäävät vähäisiksi.

Opinnäytteemme todellinen kohde on aamukahvit –ryhmä. Se on yksi Oivan ohjattu ryhmä. Aamukahvit-ryhmää avaamme tarkemmin opinnäytetyön edetessä.

2.2 Oiva ja Ilona -toiminnan kohderyhmä

Toiminta on kohdistettu 12–29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Kohderyhmään kuuluvat nuoret, jotka kokevat tarvitsevansa aikuisen tukea ja tarvitsevat apua elämänhallinnassa.

Oiva ja Ilona -toiminta tarjoaa yksilökohtaamisia nuoren tarpeiden mukaan. Nuoren on mahdollista kohdata ohjaaja kahdenkeskisissä tapaamisissa, jotka ovat luottamuksellisia ja joissa voi keskustella mieltä painavista aiheista. Kohtaaminen toteutetaan nuorelle mieluisassa paikassa, jotta mahdollinen lisäjännitys saadaan minimoitua. Tavoitteena on rento ja turvallinen ilmapiiri, jossa nuoren on helppo olla.

Oiva ja Ilona -toiminnan kohderyhmäläiset koostuvat pääosin sosiaalista vahvistamista vailla olevista nuorista. Heillä on useimmiten hyvin suppea sosiaalinen verkosto. Hyvin monet ovat kokeneet esimerkiksi koulukiusaamista, yksinäisyyttä ja syrjintää. Taustalla löytyy usein paljon virtuaalista pelaamista. Vuorokaudet saattavat vierähtää helposti pelaamisen ihmeellisessä maailmassa. Tämä luo myös haasteita elämäntaitojen harjoittamisessa, kun aikaa ei tahdo löytyä enää muille asioille.

Asiakkaita on monenlaisia. Osa on hyvin hiljaisia ja varauksellisia, osa on taas hyvin sosiaalisia ja jopa huomionkipeitä. Oiva-toiminta pyrkii ottamaan jokaisen yksilön huomioon toiminnassaan ja tarjoaa oikeanlaisia virikkeitä sekä tukea.

2.3 Jyväskylä Setlementti Ry:n muut palvelut

Yksi isoimmista palveluista Jyväskylän Setlementti Ry:llä on kansalaisopisto. Kansalaisopisto pyrkii rakentamaan kurssveja asiakkaiden toiveiden ja kiinnostuksien mukaan. Kansalaisopisto nojautuu kansainvälisen Setlementtiliikkeen arvoihin, jotka ovat lähimmäisyys, yhteisöllisyys ja yhteistyö. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Kansalaisopiston kurssit ovat jaoteltu seuraavan lailla: Elämäntaito, keho ja mieli, kädentaidot, lasten kurssit, liikunta, tietoa ja taitoa, musiikki ja seniorit. Ryhmiä on järjestetty kaikenikäisille ja kansalaisopistolla on pitkät ja vahvat juuret. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Kansalaisopisto tarjoaa myös Avaimet onnistumiseen –koulutusta. Se on tarkoitettu 17–29 –vuotiaalle maahanmuuttajille. Koulutettavilla ei ole työ- tai opiskelupaikkaa, joten heille tarjotaan eväitä oman tulevaisuuden suunnitteluun. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Jyväskylän Jälkkärit on pienten koululaisten paikka. Siinä järjestetään iltapäivätoimintaa. Toimintaa on kuudella eri koululla ympäri Jyväskylää. Tavoitteena on tarjota koululaisille mukava ja turvallinen ohjattu iltapäivä. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Jyväskylän nuorisotoiminta tarjoaa 7-16-vuotialle muun muassa tanssiryhmiä. Nuorisotoiminnalla on leiritoimintaa koulujen loma-ajoille, nuorille ja nuortenmielisille mahdollisuutta toimia vapaaehtoisena ryhmän ohjaajana sekä rentoa hengailutilaa. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Jyväskylän kansalaistoiminta tarjoaa erilaisia kokoontumisia: Anna ja Toivo -nukke tapauksia, luovuutta arkeen -ryhmä, kädentaitojen tiistait, runoreppu ja tietsikkamaanantait. Kansalaistoiminnan tarkoituksena on tukea aktiivista kansalaisuutta ja mahdollisuuksia osallistua. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Jyväskylän Setlementti Ry:ltä löytyy useita erilaisia projekteja ja hankkeita. Navigaattori – hanke tarjoaa työssäoppimista, koulutusmahdollisuuksia, henkilökohtaisen tuen, mentorointia ja tukea jatkopolkujen suunnitteluun. (Jyväskylän Setlementti 2016.)

Jyvälän suunta -hankkeessa kohderyhmänä ovat työhön suuntaavat alle 30-vuotiaat nuoret vanhemmat, jotka ovat työelämän ulkopuolella. Nuorille vanhemmille tarjotaan vertaistukea sekä mahdollisuuksia kohentaa työ- ja toimintakykyä. (Jyvälän Settlementti 2016.)

Nuoret perheet – hanke on tarkoitettu alle 29-vuotiaille vanhemmille, joilla nuoruuden kehitysvaihe sekä vanhemmaksi kasvaminen sijoittuvat samaan aikaan. Hankkeessa on mahdollista saada vertaistukea ja yksilö ja -perhetyötä. (Jyvälän Settlementti 2016.)

3 OIVA TOIMINNAN ARVOT

Oiva-toiminnan tärkeimmät arvot ovat syrjimättömyys, yhteisöllinen toiminta ja luottamuksellisuus. Toiminnassa jokainen saa olla sellainen kuin haluaa ja yksilöllisyyttä kunnioitetaan. (Oiva ja Ilona 2016.) Nostimme tähän lukuun toiminnan arvoihin perustuvia käsitteitä, joita avaamme enemmän. Kyseiset käsitteet tulivat esille toiminnan alkuvaiheessa tilaajaorganisaatiolta. Organisaatio halusi käsitteet toiminnan perustaksi. Työtä tehdessä pyrimme aina toimimaan näiden arvojen pohjalta sekä autamaan ja tukemaan nuoria parhaamme mukaan.

3.1 Sukupuolisensitiivisyys

Sukupuolisensitiivisyydellä on monta erilaista määritelmää. Sana sensitiivinen tarkoittaa herkkätuntoista ja sensitiivisyydellä tarkoitetaan puolestaan herkkätuntoisuutta ja herkkyyttä (Anttonen 2007, 10). Kun kaikissa yhteiskunnan toiminnoissa ja tasoissa otetaan huomioon sukupuolinäkökulma, tällöin voidaan puhua sukupuolisensitiivisyydestä. Oivassa ja Ilonassa on kannustettu Anttonen (2007, 11) kirjoittamaan ajattelutapaan ja toimintaan. Toiminnassa arvostetaan sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuutta. Pyrkimys on kaikkien osallistujien yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohdelu. (Anttonen 2007, 11.)

Sensitiivisenä kasvattajana lähestymistapa tulisi olla herkistynyt, altis ja avoin. Hänen tulisi pohtia omaa toimintaa, omia ennakkoluuloja sekä arvoja. Sensitiivinen ajattelumalli sisältää myös muutoksen tai vähintään muutoksen vaihtoehdon. Tarve voi olla myös opetella pois totutusta toimintatavasta. (Anttonen 2007, 10.) Jouduimme itsekkin muuttamaan suhtautumista sosiaalisesti haastavissa tilanteissa oleviin nuoriin. Nuori itse ei välttämättä voinut vaikuttaa sen hetkiseen elämäntilanteeseen. Syynä olivat esimerkiksi terveydelliset ja psyykkiset ongelmat.

Sukupuolisensitiivisellä työotteella pyritään nuorisotyössä tukemaan nuoren itsetuntoa. Hyvä itsetunto vaikuttaa moneen eri asiaan kuten hyvään sosiaaliseen kanssakäymiseen, elämänhallintaan ja koulutukseen. (Kemppi & Kittilä 2011, 172.)

Sukupuolisensitiivisen kansalaistoiminnan ja nuorisotyön keskeisenä pyrkimyksenä tarjotaan nuorelle tilaa ja mahdollisuutta kehittyä ainutlaatuisiksi juuri omanlaiseksi itsekseen (Anttonen 2007, 18). Me ohjaajina annoimme kaikilla aamukahveilla jokaisen olla omana itsenään ja juuri sellaisena kun he itse itsensä kokevat. Emme kritisoineet osallistujien harrastuksia, pukeutumista ja mielenkiinnon kohteita, vaan olimme aidosti kiinnostuneita heille tärkeistä asioista.

Sukupuolesta voi tulla este toteuttaa itseään, sillä tytöille ja pojille sallitaan erilaisia asioita. Sukupuolen mukaan tiukasti kahtiajakautunutta maailmaa rikotaan sukupuolisensitiivisellä työllä. Identiteettikokeilulla ja identiteettietsintään nuorisotoiminta voi tarjota paikan, jossa on mahdollista etsiä itselleen sopivia malleja. (Punnonen 2008, 521-523.)

Sukupuolisensitiivisellä sosiaalisella nuorisotyöllä voidaan tarkoittaa nuorisotyötä, jossa huomioidaan entistä tarkemmin sosiaalista vahvistamista tarvitseva nuori. Tässä tarkastellaan sukupuoleen liittyvien käsitysten vaikutusta nuoren elämään ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Keskeinen ajatus on, että tytöt ja pojat tarvitsevat luotettavien aikuisten läsnäoloa, kannustusta, itsestään välittämistä ja tukea myös silloin, kun he eivät koe itseään suoranaisesti joko tytöksi tai pojaksi. Turvallisuuden tunteen lisäämisellä ja oman arvon tunnon kohentamisella voidaan ennalta ehkäistä nuorten päihitteiden käyttöä ja väkivaltaista käyttäytymistä. (Punnonen 2008, 525-527.)

Toiminnalla pyrimme rikkomaan heteronormatiivisuutta luomalla hyväksyvän ja kannustavan ilmapiirin. Anttonen (2007, 11) määrittää heteronormatiivisuuden ajattelutavan siten, että maailmassa on vain miehiä ja naisia. Oivan aamukahveissa kaikki olivat tervetulleita omana itsenään. Ryhmään sai muun muassa osallistua tytöt, jotka kokivat olevansa poikia. Ihminen voi kokea ja ilmaista sukupuoltaan monella eri tavoin. Hän voi kokea olevansa nainen, mies, molempia tai ei oikein kumpanakaan. Käsitteenä sukupuoli ei olekaan kovin itsestään selvä ja kahtiajakoinen. On hyvä pitää mielessä sukupuolen kokemisen ja ilmenemisen moninaisuus. (Anttonen 2007, 10.)

Sukupuolisensitiivisessä työssä kannustetaan etsimään ja ajattelemaan omannäköistä identiteettiä moninaisten mallien ja vaihtoehtojen joukosta. Oivat aamukahveissa keskustelimme ja haastoimme osallistujia miettimään omaa paikkaa ja identiteettiä maailmassa. (Jyvälän Setlementti 2016.)

3.2 Mieserityisyys

Miehissä näyttäytyviä ominaisuuksia kutsutaan mieserityisyydeksi. Käsitteeseen kuuluu sekä mieheen itseensä kohdistuvia sekä häneen ulkopuolelta liittyviä tekijöitä. Mieserityisyys on miehen yksilöllistä ja mieheyteen sisältyvää ominaislaatua. Se rakentuu useammasta tekijästä, kuten fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten ominaispiirteiden sekä ympärillä vallitsevien miesten keskinäisistä vuorovaikutuksista. Se on suurimmaksi osaksi henkilökohtaista ja jaettua kokemusta miehenä olemisesta. (Miessakit Ry 2015.)

Miehen käsitys minuudesta ja miehenä olemisesta muokkaantuu muun muassa kasvuympäristön, ihmissuhteiden, persoonallisuuden, temperamentin ja elämäkokemuksen kautta (Miessakit Ry 2015). Miehen minäkuva on laaja kokonaisuus, joka muuttuu jatkuvasti. Jos minäkuva on riittävän vahva ja positiivinen jo varhaisessa vaiheessa, yksilö pystyy arvostamaan itseään ja hyväksymään toisten erilaisuuden.

Vahvan minäkuvan kautta yksilö pystyy hankkimaan toimivia ja vastavuoroisia sosiaalisia suhteita. (Holm & Laukkanen 2007, 18.) Pienryhmämme jäsenistä useimmilla minäkuva oli epävarma. Nuorten sosiaaliset suhteet olivat hyvin vähäisiä, sillä heiltä puuttui rohkeutta sekä itsevarmuutta omaa tekemistä kohtaan. Tämä ilmeni käytöksessä muun muassa hiljaisuutena ja sisäänpäin kääntyneisyytenä.

Ympäristö on muuttunut sallivammaksi miehiä kohtaan, miehen rooli on moninaistunut (Vilpponen 2016). Silti edelleen naisten sukupuoliroolin ylitystä pidetään hyväksyttävämpänä kuin miehen, joten rooliodotukset kohdistuvat kovemmin miehiin (Anttonen 2007, 14). Rajoittuneessa miesroolissa, jossa mies toi esiin heikkoutta tai pehmeyttä, hänen miehisyytensä kyseenalaistettiin. Esimerkiksi naisellisesti pukeutuva tai pehmeitä puoliaan korostava mies törmää edelleen ennakkoluuloihin. On kuitenkin selvää, että tavat ja roolit miehenä olemisena on muuttuneet ja muuttuvat edelleen. (Vilpponen 2016.)

Miehille on usein haastavampaa hakea apua itselle henkilökohtaisiksi ja omaan persoonaan liittyviin ongelmiin. Syitä tähän voi olla muun muassa maskuliinisuus, rooliodotukset poikiin ja palvelujärjestelmän rakenteet. Palvelujärjestelmissä on tärkeää tarkastella, kuinka otetaan huomioon miesnäkökulman esille nostaminen. On tärkeää, että mies pystyy tuomaan esille oman näkökulmansa ja ettei niitä kytketä liikaa sukupuoleen tai persoonaan kohdistuviin ongelmiin. (Miessakit Ry 2015.)

Pienryhmässämme korostimme, ettei ole yhtä ja ainoaa tapaa olla mies. Kannustimme jokaista ryhmän jäsentä kokeilemaan rohkeasti omia mielenkiinnon kohteita ja olemaan juuri sellainen kuin itse halusi olla. Ryhmässämme ketään ei syrjitty tai kiusattu. Se oli keskeisimpiä tavoitteita ryhmän toiminnassa.

3.3 Psykososiaalinen lähestymistapa

Psykososiaaliselle sosiaalityölle ei ole määritelty selkeää sisältöä, mutta psykososiaalisesta lähestymistavasta on muokkautunut yleiskäsite kuvaamaan tapauskohtaista suuntautumista. Siinä pidetään yllä yksilökohtaista ja terapeutista luonnetta. (Vehviläinen 2014, 14.)

Psykososiaalisessa työssä on kyse sellaisesta työstä, jota tehdään yksilöiden, perheitten tai ryhmien kanssa. Kohteena työssä ovat sekä psyykkiset että sosiaaliset aiheet ja yksilön sisäinen sekä ulkoinen todellisuus. Auttamistyön ennalta ehkäisevät ja korjaavat menetelmät ovat osana psykososiaalista työtä. (Helminen 2005, 24-25.)

Ennaltaehkäisevässä työssä pyritään antamaan kohteelle tietoa, tukea ja valistusta esimerkiksi yksilön oikeuksista ja palveluista sekä selvitetään tämänhetkinen elämäntilanne yhdessä asiakkaan kanssa. Korjaavassa työssä laaditaan systemaattinen ja tarkasti noudatettava ongelmanratkaisuprosessi, joka vaatii asiakkaalta motivaatiota ja sitoutumista. (Helminen 2005, 24-25.)

Työntekijän ja asiakkaan välinen suhde korostuu psykososiaalisessa tukemisessa. Tämä suhde voi olla parhaimmillaan asiakasta ymmärtävä, keskusteleva ja voimavaroja lisäävä. Keskeinen asia psykososiaalisessa tukemisessa on asiakkaan omien voimavarojen etsiminen. Näin hän pystyisi hoitamaan oman arkensa ja elämänsä sekä oppia tuntemaan itsensä. (Helminen 2005, 25.)

Psykososiaalisessa työssä tärkeiksi alueiksi on muodostunut kumppanuus, asiakas-keskeisyys ja vuorovaikutteisuus. Psykososiaalinen työ on määritelty sosiaalityön ja psykiatriin välimaastoon. Psykososiaalisessa lähestymistavassa on tärkeää tunnistaa asiakkaiden elämäntilanteet ja persoonallisuuden piirteet. (Vehviläinen 2014, 14-16.)

Kahdenkeskinen vuorovaikutus, jossa kohdataan yksilö terapeuttisella luonteella, kuvaa psykososiaalista työtä. Psykososiaalisen ihmiskäsityksen perusulottuvuudet muodostuvat yhteydestä muihin ihmisiin, liittymisestä, osallistumisesta ja vaikuttamisesta. Käsitukseen sisältyy myös taito liittyä, keskustella sekä olla itsenäisesti vuorovaikutuksessa toisiin ihmisiin ja yhteiskunnan kanssa. (Vehviläinen 2014, 14-16.)

Pienryhmässä keskustelimme muun muassa ajankäytöstä, jonka aikana nuoret pohivat nykyistä vuorokausirytmiaan. Tämän jälkeen kehotimme miettimään ideaalitalanetta ajankäytön suhteen. Tällä pyrimme herättämään nuorten ajatuksia heidän omaa elämän hallintaa kohtaan.

Tavoitteeksi psykososiaalisessa työssä voidaan määritellä esimerkiksi positiivisen kehityksen edistäminen ihmisten elinoloissa ja elämäntilanteissa. Psykososiaalinen sosiaalityö pitää sisällään muutostyötä, kuten asiakkaalta lähtevä muutoksen halu ja työntekijän vaikuttaminen suorasti tai epäsuorasti asiakkaan päätöksiin. (Silvennoinen 2011, 32.)

3.4 Sosiaalinen vahvistaminen

Sosiaalinen vahvistaminen määritellään nuorisolaissa nuorille suunnatuilla toimenpiteillä elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tätä on esimerkiksi nuorisotyön avulla aktiivisen kansalaisuuden edistäminen sekä nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukeminen. (Nuorisolaki 2006.)

Arkipuheessa sosiaalisella vahvistamisella käsitetään monenlaista ehkäisevää työtä. Muun muassa elämän nivelvaiheiden tunnistamista, korjaavia toimia, varhaista puuttumista ja verkostoitumista paremman tulevaisuuden puolesta. Sosiaalinen vahvistaminen määritetään kokonaisvaltaisella elämäntilannan tukemisella. (Mehtonen 2011, 13.)

Aiemmin sosiaalinen vahvistaminen tunnettiin käsitteenä syrjäytymisen ehkäiseminen, mutta se koettiin käsitteellisesti leimaavana. Käsite syrjäytymisen ehkäiseminen korvattiin positiivisempaan ilmaisuun sosiaaliseen vahvistamiseen. Se mielletään prosessina, jossa nuoren elämäntilannetta ja -hallintaa kohennetaan asteittain. (Mehtonen 2011, 18.)

Yksi keskeisimmistä sosiaalisten taitojen kehittämisessä ja minäkuvan muodostumisesta tapahtuu ryhmässä toimiessa. Vertaisryhmän merkitys korostuu, kun harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustaitoja, itsenäisyyttä ja lähestymistä suhteessa vertaisiin. Ryhmä voi olla jopa yksi tärkeimmistä tuista nuorelle, josta hän saa apua ja kannustusta. (Holm & Laukkanen 2007, 18.)

Oivan aamukahvien kohderyhmä koostuu nuorista miehistä, joiden sosiaalinen elämä on jäänyt vajavaiseksi. Nuoret viettävät suurimman osan ajasta yksin kotona. Sen

myötä kosketusta ulkomaailmaan syntyy varsin vähän. Muun muassa opiskelut, työnteke ja harrastukset ovat jääneet kokonaan pois.

Oivat aamukahvien tarkoituksena on luoda nuorille enemmän virikkeitä ja sosiaalisia suhteita elämään. Tarjosimme kohderyhmälle mielekästä vapaa-ajan toimintaa ja työelämään tutustumista, jonka tavoitteena oli heidän sosiaalinen vahvistaminen.

Saimme luotua kohderyhmään hyvän ilmapiirin, jonka myötä ryhmän sisällä syntyi uusia ystävyysuhteita. Osa ryhmän kävijöistä rupesivat viettämään aikaa yhdessä myös ryhmän ulkopuolella.

Sosiaalinen vuorovaikutus helpottuu silloin kun ihmiset ovat tarvittavan usein yhdessä ja luottavat toisiinsa. Tätä kautta he ymmärtävät tarvitsevansa toisiaan ja voivat paremmin toimimalla yhdessä. (Danska-Honkala & Poteri 2011, 139). Lisäksi myös ryhmästä löytyi kävijöitä, jotka innostuivat miettimään tulevaisuuttaan ja omaa työllistymistään.

4 OIVAT AAMUKAHVIT

Oiva ja Ilona toiminta on edellä kävijä Jyvässeudulla sukupuolisensitiivisessä erityisnuorisotyössä. Nuorilla on ollut halu ja tarve puhua vain tyttöjen tai poikien kesken heille vaikeista, sensitiivisistä ja häpeää tuottavista asioista. Sekaryhmät voivat tuntua hyvinkin ahdistavilta.

Oivat aamukahvit luotiin nuorille miehille, joilta puuttuu arkielämästä sisältöä ja sosiaalisia suhteita. Kohderyhmän nuoret kamppailevat usein oman menneisyyden kanssa. Mieltä voivat painaa esimerkiksi koulukiusaaminen, perheväkivalta, yksinäisyys, kehon kuva tai yleinen arjenhallinta. Tätä varten pyrittiin kehittämään matalan kynnyksen toimintaa kohderyhmälle, jonka myötä syntyivät aamukahvit. Aamukahvit järjestettiin yksitoista kertaa kevään aikana.

4.1 Aamukahvien tavoitteet

Tavoitteena oli luoda nuorille paikka, jossa he saavat tukea elämänhallinnallisiin asioihin ja kysymyksiin. Pyrimme antamaan nuorille kaiken mahdollisen tuen ja avun. Näin he kokisivat toiminnan hyödylliseksi ja sitoutuisivat sitä kautta aktiivisesti Oivat aamukahveihin. Yksi tärkeimmistä tavoitteista oli tehdä aamukahveista syrjinnältä ja kiusaamiselta vapaata toimintaa. Jokainen sai olla sellainen kuin koki olevansa.

Tavoitteena ryhmässä oli tutustuttaa nuoret erilaisiin harrastuskohteisiin, mahdollisiin opintoihin ja tutustua ammattialoihin sekä yleisesti Jyväskylän ympäristöön. Aamukahveilla käydään paikassa X, joka paljastetaan nuorille vasta kyseisenä päivänä. Näin nuori pääsee haastamaan itsensä uusille ympäristöille ja kokemuksille.

Pyrkimyksenä oli vahvistaa sosiaalisia taitoja, aktiivista toimijuutta ja madalletaan kynnystä kokeilla uusia asioita. Pyrimme yhdessä nuorten kanssa juttelemaan ja ideoimaan mielenkiintoisia vierailukohteita. Vierailujen ohessa kävimme paljon keskustelua yhteiskunnallisista ongelmista, työllisyys- ja opiskelumahdollisuuksista. Varsinkin ajankohtaiset uutiset herättivät paljon mielipiteitä. Oli hieno nähdä, kuinka nuoret ottivat rohkeasti kantaa päivän polttaviin aiheisiin.

Ideana on myös luoda nuorelle rutiineja yksinäiseen arkeen ja saada heitä liikkeelle omista kodeistaan. Laitoimme aamukahvit nimenomaan aamulle, jotta nuoret miehet joutuvat jo edellisenä päivänä ottamaan huomioon aikaisen herätyksen. Tavoitteena oli luoda aikataulutusta nuorten viikkoon.

4.2 Toiminta

Lähdimme suunnittelemaan aamukahveille monipuolista ja mielenkiintoista tekemistä. Suunnitelmaan kuului muutamia vierailuja, pari liikunnallista kertaa, leffa-aamu, kaupungissa vierailu sekä yleistä oleskelua pelaillen. Kirjoitimme jokaisen kerran jälkeen havaintomme ylös päiväkirjaamme. (LIITE 1.)

Aamukahvit alkoivat klo 9:00, mutta me ohjaajat saavuimme paikalle jo klo 8.30, siltä varalta, jos joku nuori sattui saapumaan aikaisemmin paikalle. Meille oli tärkeää, ettei nuori joutunut yksin odottamaan oven takana ja näin tuntenut oloaan torjutuksi.

Ensimmäinen puolituntia odoteltiin kävijöitä paikalle, siinä samalla juotiin aamukahvit ja teet. Tämä ensimmäinen puolituntia oli hyvin tärkeää kommunikoinnin kannalta. Kysyimme aina nuorten kuulumisia kahvinjuonnin lomassa. Näin nuoret pääsivät ääneen heti aamusta ja saimme luotua turvallisen ja mielekkään ilmapiirin aamukahveille. Samalla varmistimme, että hivenen myöhässä tulevat kerkesivät myös toimintaan mukaan.

Tämän jälkeen noin kello 9.30 oli aika siirtyä aamukahvien toiminnalliseen osioon. Kaikki toiminta toteutettiin kävelymatkan etäisyydellä. Usein toiminta alkoi, sillä että siirryimme paikkaan kävellen, jonka aikana oli oiva mahdollisuus keskustella nuorten kanssa. Kyseinen toiminta saattoi olla muun muassa vierailuja tai erilaista ohjattua liikunnallista toimintaa.

Yleensä toiminta kesti kello 11.30 saakka, jonka jälkeen kävimme yhteisesti aamun tapahtumat läpi. Keskustelimme ja kyselimme nuorilta mitä he pitivät toiminnasta. Otimme samalla vastaan palautetta ja kehittämisideoita toimintaan, joita pyrimme tuomaan jo seuraavaan kertaan mukaan. Aamukahvit päättyivät aina kello 12:00 mennessä.

Kuva 2: Oivat aamukahvien aikataulurunko.

Aamukahvi toiminnassa teimme kaksi vierailua, Radio Jyväskylän tiloihin ja vapaa-ajanverstaalle Creator Oy: hyn. Radio Jyväskylän toimintaa esitteli Pertti Perämäki, joka kertoi omasta päivästä, mitä radiolähetysten tekemiseen vaaditaan. Näimme, kuinka suoraa radiolähetystä tuotetaan, muun muassa uutisten lukua.

Vapaa-ajan verstaalla toimintaa esitteli Pekka Matinaro. Pääsimme tutustumaan verstaalla oleviin työkaluihin ja laitteisiin. Verstaan ideana on tarjota nikkarointimahdollisuuksia kuukausimaksua vastaan omiin projekteihin valmiissa työtiloissa.

Creator Oy vierailun jälkeen kävimme vielä tutustumassa Suomen Punaisen Ristin kirpputorilla Jyväskylän Seppälässä. Näytimme paikan sen takia, koska kirpputorilta voi tehdä hankintoja huomattavan edulliseen hintaan.

Liikunnallisissa toiminnoissa me pelasimme helposti lähestyttäviä pelejä ja liikuimme kevyesti. Liikunta yleensä on kaikki se mikä koetaan liikunnaksi. Sen ei tarvitse esimerkiksi tuottaa hikeä, vaan se voi olla hyvinkin kevyttä. On todettu, että liikunnalla on myös psykososiaalisia vaikutuksia. Kun ihminen liikkuu ryhmässä, hän voi keskustella toisten kanssa. Tämä syventää kokemusta ryhmään kuulumisesta. Liikunta tuottaa positiivisia vaikutuksia niin mieleen kuin kehoonkin. Näitä ovat paineiden purkautuminen. Samalla huolet ja murheet unohtuvat, minäkuva ja tyytyväisyys omaan kehoon paranevat sekä unikin tulee entistä paremmin. (Ojanen & Liukkonen 2013, 241, 247-248.)

Olimme muun muassa pelaamassa petanqueta ja mölkkyä. Mielenkiintoiseksi tämän kerran teki se, että pelasimme pelejä talvella. Perinteisesti petanque ja mölkky ovat kesäisiä aktiviteettejä, mutta rikoimme käsityksiä tästä.

Toinen liikunnallinen kerta painottui maastogolfiin. Pelasimme sähkömailoilla ja –palloilla Jyväskylän luonnossa golfia. Niin sanotun reiän sai jokainen osallistuja määrittää vuorollaan. Maastogolfin yhteydessä kävimme myös kävelemässä Tourujoen luontopolun, jossa saatiin ihmetellä aikaisia kevään merkkejä.

Yhtenä aamukahvi kertana katsoimme yhdessä elokuvan nimeltä Boys don't cry. Elokuva käsitteli transseksuaalisuutta ja siihen liittyviä ennakkoasenteita. Elokuva oli erittäin koskettava ja ajatuksia herättävä. Elokuvan jälkeen kävimme avointa keskustelua seksuaalisuudesta ja heteronormatiivisuuden luomista paineista yhteiskunnassa.

Heteronormatiivisuus ei ole enää niin hallitsevaa. Esimerkiksi nykyään heteroseksuaalisen avioliiton rinnalle on noussut myös vaihtoehtoisia parisuhde-, vanhemmuus, ja perhemalleja (Husso 2016, 78-79). Elokuva valikoitui näytettäväksi, koska elokuvan arvot ovat samankaltaisia kuin Oiva ja Ilona -toiminnassa. (Kappale 3 Oiva toiminnan arvot) Oivassa ja Ilonassa on tärkeitä, että jokainen saa olla sellainen kuin itse kokee olevansa.

Aamukahvien osallistujien toive oli käydä kaupungilla kaupoilla ja kahvilassa. Kävimme erilaisissa kaupoissa ihmettelemässä ja tekemässä pieniä hankintoja. Näytimme uusia liikkeitä, joissa nuoret eivät olleet käyneet tai eivät tieneet niiden olemassa oloa. Näin laajensimme heidän tietouttaan saatavilla olevista palveluista.

Tämän kerran päätteeksi nautimme kahvit paikallisessa kahvilassa. Nuoret pääsivät itse asioimaan kassahenkilökunnan kanssa. Tämä oli monelle ensimmäinen kerta julkisessa kahvilassa. Meille oli tärkeää toteuttaa osallistujien toiveita toimintaa kohtaan. Näin nuoret vakuutuivat, että heitä kuunnellaan.

Viimeisellä kerralla ajatuksena oli järjestää piknik ulkona erilaisten aktiviteettien lomassa. Tällä kerralla suunnitelmat muuttuivat sään takia. Sade ajoi meidät sisätiloihin, mutta piknik – idea säilytettiin. Pelailimme sammalla lautapelejä. Tunnelma sisäpiknikillä oli rento ja hieman haikea viimeisen kerran takia.

4.3 Aamukahvien pienryhmä

Pienryhmän aloitusvaiheessa ryhmän jäsenet pohtivat suhtautumistaan ryhmään ja sen tarkoituksiin sekä toimintatapoihin. Samalla he tutustuvat ryhmän jäseniin, hake-

vat keskinäistä vuorovaikutusta ja tarkastelevat omaa paikkaansa ryhmässä (Harinen, Heikura, Lehmus & Vallisto 2009, 30).

Pienryhmäksi Oivat aamukahveista tekee ryhmän pieni kävijämäärä. Meillä oli keskimäärin osallistujia noin 3 henkilöä. Enimmillään nuoria oli 5 yhtä aikaa paikalla, kun taas vähimmillään paikalle saapui vain yksi.

Parhaimmillaan pienryhmä antaa nuorelle ympäristön, jossa hänet huomioidaan yksilönä ja jossa he saavat aikuisen roolimallin ohjaajista (Nokelainen & Toikander 2006, 39). Halusimme aamukahvitryhmän olevan suhteellisen pieni. Näin jokainen osallistuja koki saavansa riittävästi huomiota ja turvaa.

Pienryhmiin liittyessä tavoitteena on yleensä turvallisuus, tiedonsaaminen ja sen jakaminen, itsetunnon kohentuminen, sosiaalisten tarpeiden tyydyttäminen sekä päämäärien edistäminen (Pennington 2005, 14). Näitä tavoitteita pyrimme tuomaan myös esille meidän aamukahvitryhmässä.

Halusimme luoda joka aamukahvien aloituksesta mahdollisimman rennon. Se helpotti nuoren saapumista paikalle. Olimme paikalle saapuviin heti kontaktia ja toivotimme heidät tervetulleiksi.

Turvallisessa ilmapiirissä asiakkaat tutustuivat toisiinsa. Aamukahvien pienryhmässä keskusteleminen oli yksi viikon sosiaalisimmista hetkistä nuorelle. Hän pääsi jakamaan omia ajatuksia ja tuntemuksia. Olimme toiminnassa aidosti läsnä ja kuuntelimme mitä nuorilla sillä hetkellä pyöri mielessä. Matalan kynnyksen liikuntalajeissa mölkkyssä ja maastogolffissa nuoret kokivat onnistumisen tunteita ja epäonnistumiset eivät tuntuneet liian pahalta. Suuremmassa ryhmässä nämäkin lajit olisivat voineet olla ahdistavia suorittaa.

Mitä pidemmälle Oivat aamukahvit etenivät kevään myötä, sitä rennommaksi ilmapiiri muodostui. Kun ryhmän jäsenet oppivat tuntemaan toisensa, heistä tuli merkittäviä vertaistukijoita toisilleen. Yksilön tukeminen on tärkeä tavoiteulottuvuus pienryhmätoiminnassa (Harinen ym. 2009, 17).

Onnistumisena voi pitää, kun nuoret kykenivät keskustelemaan hyvin henkilökohtaisista asioista ja mielipiteistään. Nuoret tulivat hyvin toimeen keskenään ja ilmapiiri oli kaikkiaan kannustava.

Ryhmän jäsenet voivat saada monia elämänhallinnan välineitä, kun pienryhmätöinnasta onnistutaan saamaan yhtenäinen ryhmä (Nokelainen & Toikander 2006, 39). Toimintaan osallistuneet nuoret eivät olisi toimineet yhtä avoimesti ja omana itsenään isommassa ryhmässä.

4.4 Yksilön huomioiminen

Nuoren aito kohtaaminen koostuu kannustamisesta, tukemisesta, ohjaamisesta ja ymmärtämisestä. Nuorelle on tärkeää, että hänet koetaan ihmisenä, eikä pelkästään nähdä hänen saavutuksiaan tai suorituksiaan. (Veivo-Lempinen 2009, 197). Toiminnassa kohtasimme nuoret olemalla itse aitoja ja kiinnostuneita heidän elämästään. Ilman meidän aitoa läsnäoloa eivät nuoret olisi olleet rentoja omia itsejään. Pyrimme kasvattamaan luottamusta nuorten omilla ehdoilla. Näin saimme luotua turvallisen ja luotettavan ilmapiirin.

Ryhmän pienen koon myötä myös yksilön huomioiminen nousi keskiöön toiminnassamme. Aamukahveissa oli kolme ohjaajaa. Nuoret pääsivät puhumaan heille tarvittaessa tuntemuksistaan ja kuulumisistaan. Kuulumisien kyseleminen ja aito läsnäolo tilanteissa laski myös selvästi nuorten kynnystä kertoa mietteitä. Kannustimme nuorta tuomaan omat mielipiteet esille. Pyrimme aina ymmärtämään heidän näkökulmansa tai kokemuksensa.

Sosiaalisesti haastavassa elämäntilanteessa olevan nuoren kohtaamisessa on tärkeää toimia nuoren parhaaksi kokemalla tavalla. Tällöin nuori voi edetä omaan tahtiinsa ja vaikuttaa sosiaaliin kanssakäymisiin. Riittävän pienin askelin, edettäessä sosiaalisista tilanteista ei muodostu nuorelle hallitsemattoman vaikeita. (Lämsä & Takala 2009, 189.)

Nuorelle on tärkeää heidän yhteisen toiminnan kautta saamat kokemukset siitä, että aikuinen on aidosti kiinnostunut heistä ja heidän elämästään. Aikuisen on tärkeää kuunnella nuorta, kun antaa nuorelle tilaa kertoa omista mielenkiinnon kohteista ja itselleen tärkeistä asioista. Sen jälkeen voidaan edetä myös haastavimpiin asioihin. Luottamuksen muodostaminen nuoren kanssa on äärimmäisen tärkeää. (Lämsä & Takala 2009, 190.)

Toimintaan siirtymiset kävellen mahdollistivat aikaa hyvälle keskustelulle. Usein matkan aikana syntyi ryhmäkeskustelujen lisäksi myös kahden keskiä keskustelua nuoren kanssa. Usein joku ohjaajista jäi tarvittaessa nuoren kanssa keskustelemaan ja saapui paikalle omaan tahtiin.

Emme tyrkyttäneet liikaa omia näkemyksiä vaan johdattelimme nuoria tuomaan omia ajatuksia asioista. Tätä kautta saimme luotua hyvin syvällisiä keskusteluja nuoren nostamista aiheista. Usein yksilöllisten keskustelujen päätteeksi nuoresta näki, että hänelle teki todella hyvää uskaltaa puhua asiasta. Se näkyi vapautuneessa olemuksessa, pieninä eleinä ja tunteiden ilmaisuina, hymyilyinä ja suoranaisena nauruna.

5 KOHDERYHMÄN HAASTEET

Nuori aikuinen mies kohtaa elämässään useita erilaisia haasteita, jotka vaikuttavat keskeisesti nuoren kehitykseen ja kasvuun. Kohtasimme nuorten kanssa toimiessa selkeitä ongelmia. Ne herättivät nuorissa kysymyksiä ja epävarmuutta.

Pyrimme aina parhaamme mukaan ottamaan huomioon kohderyhmän haasteet toiminnassamme ja auttamaan nuoria heitä askarruttavissa asioissa. Nostamme tässä kappaleessa muutamia keskeisiä haasteita esille ja avaamme niitä tarkemmin.

5.1 Sukupuolistereotyytiat

Yleisesti stereotypiat ovat yleistyksiä, joilla kategorisoidaan eri tiedon merkityksiä. Stereotypiat pyrkivät poistamaan yksilölliset erot ja kasaamaan yksilöt yhteen yleistävään malliin. (Anttonen 2007, 14.)

Stereotypiat muodostuvat ilmiöiden yleisimpinä piirteinä ja näitä piirteitä kukin pyrkii tunnistamaan kanssakäymisessä ympäristönsä kanssa. Stereotypiat jakautuvat sukupuolen ja seksuaalisuuden tarkastelussa miehiin ja naisiin. (Milkka 2010, 111-112.)

Sukupuolistereotypioita voidaan pitää kaavamaisena, vanhoillisina uskomuksina ja näkemyksinä siitä millaisia miehet ja naiset ovat. Ongelmana tässä on se, että ne luokittelevat kaikki naiset samankaltaisiksi ja kaikki miehet samankaltaisiksi. Samalla yksilöiden välisille eroille jää vähemmän tilaa ja se sivuutetaan usein. (Anttonen 2007, 15.)

Usein stereotypiat syntyvät hyvin pienistäkin joukon sosiaalisista piirteistä. Todellisuudessa yksikään luokittelu ei vastaa koko ryhmää tai yhdenkään ryhmän jäsenen koko luonnetta. Sukupuolistereotypioita luodaan, ylläpidetään ja uudennetaan lähes joka paikassa. Näitä ovat päiväkodit, perheet, koulutus, media, kulttuuri, urheilu ja tieteellinen tutkimus. (Milkka 2010, 111-112.) Sukupuolistereotypioiden tunnistaminen sekä hajottaminen ovat tärkeää, jotta uutta voi syntyä (Anttonen 2007, 15).

Nuoren aikuisen elämään ovat jo pidemmän aikaa vaikuttanut media, joka on kasvanut räjähdysmäisesti viimeisten vuosikymmenien aikana. Media on vaikuttanut suomalaiseen kulttuuriin tuoden tietyyntyyppiset uudet arvot, tavoitteet ja ihanteet. Esimerkkinä käy tietyyntyyppisen kauneushanteen tavoittelu. (Martikainen 2009, 103-105.)

Ulkonäölliset paineet kuuluvat nykyään molempien sukupuolien edustajien elämäntaustoihin. Nuorissa miehissä on yksilöitä, joita oma ulkonäkö ei voisi vähempää kiinnostaa. Toisaalta on yksilöitä, jotka pukeutuvat ja muokkaavat kehoa viimeisimpien trendien mukaisesti. (Martikainen 2009, 103-105.)

Aamukahveissa ulkonäölliset paineet heijastuivat osaan kävijöistä. Osa nuorista pohti uusien harrastusten aloittamista, mutta kokivat samalla olevan väärän näköisiä tai

kokoisia harrastamaan. Esimerkiksi yksi nuorista oli todella kiinnostunut tanssimisesta, mutta koki itsensä liian isoksi kyseiseen harrastukseen.

5.2 Aikuistuminen

Itsessään aikuisuuden määrittely on vaikeaa. Sitä on tarkasteltu esimerkiksi eräänlaisena kulttuurisena tai henkisenä täysi-ikäisenä kypsyytinä. Suomessa täysi-ikäisyyden raja on 18-vuotta. Tällöin yhteiskunnan velvollisuudet ja oikeudet koskevat täysivaltaisesti. 18-vuotta täytettyä ihminen saavuttaa virallisen aikuisen aseman ja hänen odotetaan tulevan toimeen omillaan yhteiskunnassa. (Helkiö 2002 ,7-8.)

Nuorena vastaan tulee monenlaisia kasvun ja kehityksen vaiheita. Muun muassa kodista, perheestä ja siitä irtautuminen, oman vartalon ja seksuaalisen kehityksen muutoksiin tottuminen tai työelämään siirtyminen voivat johtaa nuorelle kehityskriisiin. Kehityskriisissä kohdataan jokin muutos, jossa päästetään irti vanhasta ja siirrytään kohti uutta. Toiset kokevat muutokset voimakkaammin ja tarvitsevat pidemmän ajan selvittääkseen niistä. (Erkko & Hannukkala 2013, 145-146.) Nuori tarvitsee aikuisen tukea etsiessään vastauksia tuntemuksilleen ja kokemuksilleen tunne-elämässä sekä ajattelun kokonaisvaltaisuudessa (Karvonen 2009, 122).

Nuoruuden ajanjakso on pidentynyt viime vuosikymmenten aikana, sillä koulutus ja perinteiset elämänvaiheet ovat uudelleenjärjestäytyneet kuten työelämään siirrytään vanhempana (Helminen 2005, 16).

Aikuistumisessa nuorilla on yhä enemmän vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia. Harmittavan usein nuori kamppailee vaihtoehtojensa ja valinnanvapauksiensa kanssa ilman yhteisöjen tukea. Nuori ei kuitenkaan aina onnistu aikuisuuteen siirtymisessä ongelmitta, joka voi aiheuttaa psyykkistä pahoinvointia ja sosiaalisia ongelmia. (Stengård, Appelqvist-Schmidlchner, Upanne, Haarakangas, Parkkola & Henriksson 2008, 14-15.)

Pienryhmän jäsenistä useampi ei tiennyt mitä tulevaisuudessa haluaisi tehdä. Työ- ja opiskelumahdollisuudet tuntuivat olevan nuorille vielä epätiedossa. Nuoret tiedostivat

omia mielenkiinnon kohteita, mutta eivät osanneet yhdistää niitä tulevaisuuden tavoiteltaviin mahdollisuuksiin.

5.3 Työttömyys

Työllisyystilanteella ja elämänhallinnalla on selkeä yhtälö. Elämänhallinnan saavuttaminen voi tuntua nuoresta hyvin haastavalta. Elämänhallintaa tukevia tekijöitä voivat olla terveydellinen hyvinvointi, riittävä sosiaalinen verkosto, hyvän työpaikan saavuttaminen ja harrastukset. (Martikainen 2009, 16-17.)

Usko itseensä ja omiin kykyihinsä on keskeinen tekijä, kuinka aikaansaava ja tavoitteleva nuori on. Jos usko omiin kykyihin on heikkoa, yksilö asettaa itselleen alhaisempia tavoitteita ja ei tartu suuriin haasteisiin. Samalla alhaiset tavoitteet voivat johtaa työmarkkinoiden ulkopuolelle joutumista, koska esimerkiksi koulutus on vähäistä johtuen yrittämisen puutteesta. Näin ollen asema yhteiskunnassa voi heikentyä huomattavasti. (Martikainen 2009, 16-17.)

Kuvaavaa paikkakuntamme työttömyystilanteesta kertoo se, että Jyväskylässä vuonna 2012 kaikista työnhakijoista 28 prosenttia oli 20-29-vuotiaita nuoria. Vähäisen työkokemuksen ja määräaikaisten työsuhteiden nuoria työttömyys koettelee erityisesti. Tyypillisesti nuorten työttömyyteen vaikuttavat osatekijät ovat työpaikkojen niukkuus ja tasovaatimukset, alhainen koulutus, huono itsetunto, häpeä epäonnistumisten kokemuksista, vähäiset työelämävalmiudet, työkokemuksen puute sekä työnantajien ennakkoluuloisuus ja varovaisuus. (Siisiäinen 2014, 91, 109.)

Työttömyydestä seuraa usein negatiivisia seurauksia, jotka syrjäyttävät yksilöä entisestään. Tähän vaikuttavat muun muassa vähäiset tulot ja huoli taloudellisesta pärjäämisestä, tärkeän tekemisen puute, sosiaalisten verkostojen hiipuminen ja alemmuuden tunne. (Leinonen 2010, 69-71.) Toimintamme kohderyhmän työttömistä nuorista suurin osa vietti aikaansa kotonaan yksin sosiaalisten verkostojen ja tekemisen puutteen vuoksi.

Työtä vailla olevien nuorten mahdollisuuksien kannalta on tärkeää heidän sosiaalisten verkostojen ja osallistumisväyliensä kokonaisuus (Siisiäinen 2014, 114). Pyrimme aamukahvit-ryhmässä laajentamaan kävijäkunnan sosiaalista piiriä ja luomaan uusia kontakteja Jyväskylän alueelle. Erityisesti vierailut yrityksissä laajensivat heidän kuvaa mahdollisuuksista työelämässä.

5.4 Sosiaaliset ja terveydelliset haasteet

Jotkut nykyajan nuorista kokevat yhteiskunnan liian vaativaksi paikaksi. Heitä usein joilta puuttuvat sosiaaliset rakenteet tai niiden luomista vaativat sosiaaliset taidot. Yhteiskunnan voimakkaat suorituspaineeet ja sosiaalisten vuorovaikutuksien haasteellisuus tuntuvat heille usein ylitsepääsemättömänä yhtälönä. (Karvonen 2009, 124).

Valtaosa työttömistä ja opiskelupaikattomista nuorista jäävät ilman terveyden edistämispalveluita. He eivät pääse opiskelija- tai työterveyshuoltoon. Näiden nuorten tulee selvittää omin päin arkielämästä ja terveyteen liittyvistä asioista, kuten ravitsemuksesta, liikunnasta sekä uni ja mielenongelmista. (Haavisto, Javanainen-Levonen & Mattinen 2015, 15.)

Työtä ja opiskelua vailla olevista nuorista suurin osa ei kuulu minkään organisoidun toimen pariin. Etsivällä nuorisotyöllä pyritään tavoittamaan näitä nuoria. Toiminnan perimmäinen tarkoitus on auttaa nuoria elämänhallintaan. (Haavisto ym. 2015, 16.)

Psyykinen paha olo muokkaa nuoren elämää monin eri tavoin. Esimerkiksi elämän muutoksista ovat kokemus oman itsen muuttumisesta, kaverisiteiden jääminen ja opiskelujen katkeaminen. Erilaisuuden kokeminen korostuu varsinkin psyykkisen pahan olon alkuvaiheessa. Siihen voi liittyä häpeää tai sosiaalisten tilanteiden välttelyä ja siitä seuraava eristäytyminen. (Kiviniemi 2009, 113). Tarjosimme nuorille aamukahveissa turvallisen ympäristön, jossa eri elämäntilanteissa olevat nuoret pääsivät viettämään aikaa yhdessä ilman häpeän pelkoa.

Oivat aamukahvit -ryhmän jäsenet koostuvat suurimmaksi osaksi etsivän nuorisotyön tavoittamista ja psykologien meille ohjaamista nuorista. Pystyimme tarjoamaan sosi-

aalista kanssakäymistä sekä vertaistukea samassa elämäntilanteessa oleville nuorille. Vertaistukiverkostot eivät synny tyhjästä, niillä on yleensä jokin välittäjä. Se edellyttää yleensä vapaaehtoista osallistumista harrastuspiireihin tai esimerkiksi yhdistystoimintaan (Siisiäinen 2014, 122).

Ryhmän jäsenet eivät harrastaneet juurikaan liikuntaa, vaikka he tykkäsivät aamukahveissa meidän järjestämistä liikuntatuokioista. Fyysinen aktiivisuus kokee yleensä muutoksen mitä vanhemmaksi mennään. Lapsilla liikkuminen tulee yleensä leikin kautta, kun taas vanhemmat lapset ja nuoret osallistuvat ohjattuun toimintaan esimerkiksi urheiluseuroissa. Lapsen ja nuoren liikunnan edistämisessä vanhempien esimerkki liikunnallisuuteen ja sosiaalinen tuki ovat tärkeitä tekijöitä. Perheen liikunta- ja terveystottumukset siirtyvät yleensä lapselle. Yleensä murrosiässä liikunnan loppaaminen on yleistä. Kavereiden kanssa fyysinen aktiivisuus ja yhdessä oleminen voi olla merkityksellisempää kuin itse toiminta. (Kaleva 2015, 11-13,15-17.)

Pienryhmästä nuoret puhuivat, että yhdessä on mukava harrastaa kaikkea erilaista liikuntaa, mutta yksinään heidän ei tule innostuttua siitä. Antamalla nuorille vastuuta muun muassa liikkumisen suunnitteluun ja toteutukseen osallisuuden tunne motivoi nuorta sekä kasvattaa itsenäistä liikuntaa (Kaleva 2015, 16-17).

6 TUTKIMUS

Tässä luvussa avaamme tekemäämme tutkimusta. Saimme opinnäytetyön tilauksen Oiva ja Ilona -toiminnalta, joka toimii Jyvälän Setlementti Ry:n alaisuudessa. Tavoitteena tutkimuksessa oli selvittää Oiva ja Ilona -toiminnan Oivat aamukahvit ryhmän vaikutuksia toimintaan osallistujien osalta ja toiminnan tarpeellisuutta. Lisäksi keskityimme havainnoimaan sukupuolisensitiivisen nuorisotyön vaikutuksia nuorten miesten olemukseen ja sen tuomia vaikutuksia.

Tutkimuksessa käytimme osallistuvaa havainnointia päämenetelmänä. Tilaajan mukaan haastattelut ja kyselyt voisivat olla ryhmään osallistujille liian haastava paikka.

Kirjoitimme havainnointia tukemaan reaaliaikaista päiväkirjaa. Liite 1, johon kirjasimme ylös havaintojamme toiminnasta ja kävijöiden käyttäytymisestä.

Keräsimme osallistujilta myös Suuntima -palautteet, jossa selvitettiin kävijöiden viihtyvyyttä ja toiminnan mielekkyyttä. Suuntima -palautteet olivat odotetun niukkasanaisia, josta ei laajoja tutkimustuloksia voi tehdä. (LIITE 2.)

Päädyimme ottamaan tutkimuksen tueksi Oivat aamukahvit -ryhmän kolmannen ohjaajan havaintoja ja mielipiteitä. Tällä saimme vahvistusta omille havainnoille ja näkemyksille ryhmästä.

6.1 Osallistuva Havainnointi

Valitsimme opinnäytetyöhömme tutkimusmetodiksi osallistuvan havainnoinnin. Päädyimme tähän ratkaisuun, koska toimimme itse ryhmän suunnittelijoina sekä ohjaajina. Täten olimme koko ajan havainnoimassa ryhmän toimintaa ja sen vaikutuksia nuoriin. Osallistuvasta havainnoinnista on kyse silloin, kun tutkijat ovat konkreettisesti läsnä ja paikalla tutkimustilanteessa, jossa tutkijat osallistuvat toimintaan. Osallistuvan havainnoinnin kautta tutkija on tiiviimmin kiinni tutkittavassa aiheessa, josta on hyötyä tutkimusta ajatellen. (Kananen 2015, 137.)

Pyrimme havainnoimaan toiminnasta päiväkirjaan (LIITE 1) seuraavia asioita; järjestetyn toiminnan toimivuutta, nuorten viihtyvyyttä, nuorten käyttäytymistä, olemusta ja sosiaalisten suhteiden kehittymistä sekä toiminnan etenemistä. Nostimme ylös myös nuorten lausahduksia toiminnan aikana, jotka kuvastavat hyvin heidän sen hetkisiä tunnetiloja. Havainnointia tehtiin jatkuvasti ryhmän ollessa käynnissä.

Havainnointimetodissa tutkija observoi enemmän tai vähemmän puolueettomasti tutkimuksen subjektia ja laatii havainnoinnin lomassa muistiinpanoja tai kenttäraporttia (Metsämuuronen 2006, 116). Yleisin havainnoinnissa käytetty työkalu on päiväkirja ja siihen kirjataan mahdollisimman tarkasti tapahtuneet asiat. (Kananen 2015, 140). Joka kerran jälkeen purimme havainnoinnit paperille päiväkirjaan. Oli tärkeää, ettei

havainnoinnit ehtineet unohtua. Näin ollen saimme päiväkirjasta mahdollisimman kattavan ja toimivan.

Osallistuminen havainnoinnin metodina tuo materiaalin keräykseen myös muut aistit kuin näön ja kuulon. Osallistuminen mahdollistaa myös tunteiden hyödyntämisen tapauksen tai objektin tarkastelussa. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija joissain tilanteissa vain havainnoi ja tarkkailee ja joissakin osallistuu myös itse. (Grönfors 2005, 152).

Aamukahvit-ryhmän havainnointia monipuolista huomattavasti useamman ohjaajan läsnäolo. Kun toinen ohjasi, toinen pystyi havainnoimaan ryhmän toimintaa ja käyttäytymistä. Käytimme havainnoinnin tukena tässä kappaleessa mainittuja lähde-tekstejä, joiden avulla sisäistimme mitä osallistuva havainnointi on.

6.2 Aineisto ja sen analyysi

Saimme meidän tutkimusmenetelmien avulla riittävästi materiaalia vastaamaan tutkimuskysymyksiin. Havaintojen hankkimisella saimme kattavan ja monipuolisen kuvan toiminnasta ja sen tarpeellisuudesta. Kun havaintoja kirjoitetaan muistiin, tehdään samalla aineiston analyysiä. Tutkija pohtii aineistoa ja koittaa löytää keskeiset asiat aineistosta. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston keruu ja analyysi ovat yksi yhteen. Analyysin kautta havainnoijat syventävät käsitystä ja ymmärrystä kohteesta. (Kananen 2015, 141.)

Aineistoa kerättiin ajanjaksolta 4.2.2016-21.4.2016 Oivat aamukahvit -ryhmästä. Yhden kerran tekemiset kirjattiin päiväkirjaan, jota analysoimme kirjoittaessa. Kirjoitimme yhden päiväkirjan. Vahvuutena oli, että keskustelimme heti aamukahvien jälkeen omat havainnoinnit läpi. Täten molempia havainnoitsijoita kuultiin heti tuoreeltaan ja saimme kaksi näkökulmaa kirjattua päiväkirjaan ylös.

Aamukahvit herättivät nuorissa positiivisia ajatuksia, joita poimimme muutamia päiväkirjaamme. Tämä tuo päiväkirjaamme konkretiaa ja eläväisyyttä. Kommentit anta-

vat hyvän ja todellisen kuvan toiminnan mielekkyydestä. Tässä nuorten lausahduksia toiminnan ajalta.

” En muista millon oisin käyny pyörimässä kaupoilla, olipas mukavaa vaihtelua”.

” Tän kaltainen liikunta on hauskaa, kun ei tarvi olla tosissaan”.

” Mukavaa, että täällä liikutaan, koska omalla ajalla sitä tulee tehtyä harvemmin”.

Aamukahvien vierailut herättivät osallistujissa ajatuksia, varsinkin työnteon näkökulmasta. Vierailuiden kautta he pääsivät näkemään erilaisia työskentelymalleja.

” Onpa hyvä bisnesidea, voisin kuvitella tällaiselle toiminnalle olevan kysyntää”.

” Aika itsenäistä työtä loppujen lopuksi tämä radion pyörittäminen”.

Toiminnassa nuoret pohtivat arvoja ja sosiaalisten suhteiden merkitystä.

” Yksin tämä ei olisi lähellekkään niin hauskaa, mitä porukalla.”

” Mielestäni jokainen saa olla juuri sellainen kuin kokee itsensä olevan.”

Aineistosta pystytään tulkitsemaan toiminnan olleen erittäin tarpeellista ja nuorten hyvinvointia edistävää. Toiminnan myötä nuoret saivat sosiaalista kanssakäymistä myös kasvokkain, joka aluksi loi heille selvää jännitystä ryhmätoiminnan ensimmäisillä kerroilla. Kuten päiväkirjasta (LIITE 1) ilmenee, torstaina 18.2.2016 päivänä kävimme tutustumassa kaupungin tarjontaan. Nuoret pääsivät asioimaan kasvotusten asiakaspalvelutilanteissa, joka harjoitti heitä sosiaalisissa tilanteissa.

Aineistoa ja havainnointia ajatellen, oli rikkaus, että meitä havainnoitsijoita oli ryhmässä kolme: me opinnäytetyön tekijät ja ryhmän apuohjaaja Antti Mäkinen. Mäkisen havainnointia käytiin läpi (kts. LIITE 3) toiminnan päätyttyä ja saimme hänen kokonaiskäsityksen vahvistamaan meidän omia näkemyksiä.

Kerätyt Suuntima -palautteet (LIITE 2) eivät tosiaan antaneet kovin laajaa käsitystä ryhmän vaikuttavuudesta. Palautteiden haasteeksi osoittautui se, että läheskään kaikki kävijät eivät täyttäneet sitä.

Päiväkirja, Mäkisen havainnoinnit ja Suuntima -palautteet antavat hyvän kuvan toiminnasta ja sen tuomista hyödyistä. Näistä tärkeimmät olivat päiväkirjaan kirjatut havainnoinnit ja Mäkisen tekemät havainnoinnit.

6.3 Aineiston arviointi

Aineistomme tuo konkreettista tietoa aamukahvien vaikutuksista nuoriin. Juttelimme aamukahvien kolmannen ohjaajan Mäkisen kanssa tutkimusmenetelmistä ja hän oli aiempien kokemusten perusteella sitä mieltä, että havainnointi olisi näiden osallistujien myötä paras mahdollinen tutkimusmenetelmä. (LIITE 3.)

Mäkinen korosti, että nuorista on hyvin vaikea saada konkreettista tietoa irti esimerkiksi haastatteluilla tai kyselylomakkeilla. Kuten suutimapalautteista huomaa, nuorten ilmaisukyky on vähäinen. Jätimme haastattelut ja kyselylomakkeet pois. Suuntimapa-laute on pääosin Oiva ja Ilona -toiminnan rahoittajan Raha-automaattiyhdistyksen seurantatyökalu toiminnasta ja sen tarpeellisuudesta.

Aineistoa pohtiessa heräsi kysymys, että onko meidän havainnoinnit oikeita ja työmmme sitä kautta riittävän hyvä tutkimus. Havainnointimme perustuvat meidän omiin näkemyksiin ja kokemuksiin. On mahdollista, että joku muu olisi voinut kerätä erilaisen aineiston ryhmästä ja tehdä näin myös erilaiset johtopäätökset. Mietimme myös toiminnan alussa, että pystymmekö saamaan riittävän aineiston kyseisellä menetelmällä ja osaammeko tulkita nuoria tarpeeksi hyvin.

Meidän havainnointikyky kehittyi toiminnan edetessä samalla kun opimme tuntemaan osallistujia paremmin. Kolmen ohjaajan havainnointi osoitti, että olimme tehneet samanlaisia havaintoja nuorista. Se antoi luottamusta valitsemallemme menetelmälle.

Aamukahveista kirjatut aineistot koskettavat pientä ryhmää. Aineistoa arvioidessa esille nousi se, että mikäli ryhmään olisi saatu osallistujia vielä muutama enemmän, olisi aineisto voinut olla tätä kautta laajempi ja kattavampi. Toisaalta toiminta olisi menettänyt hieman merkitystä, jos ryhmäläisiä olisi ollut enemmän. Tarkoituksena oli kuitenkin luoda nuorille turvallinen paikka, jossa he saavat mahdollisimman paljon huomiota.

Mielestämme aineisto vastaa hyvin meidän tutkimuskysymyksiin ja antaa tarvittavan tiedon tekemään selkeät johtopäätökset. Pelkästään jo aineiston avulla tilaaja saa toimivan kuvauksen siitä, mitä kaikkea aamukahveissa tehtiin ja kuinka toiminta otettiin vastaan.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä kappaleessa käsittelemme Oivat aamukahvien vaikutusta nuoriin ja yleisesti sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä. Nostamme kappaleessa esille tekemiämme johtopäätöksiä aamukahvit ryhmästä.

Oivat aamukahvit olivat osallistujille tärkeä palanen arkeen. Aamuherätyksen kautta nuoret joutuivat pakottamaan itsensä hereille. Se auttaa rytmin löytämistä arkielämään. Aamukahvien toiminta kokonaisuudessaan toi kaivattua sisältöä nuorille. Toiminnan kautta he pääsivät puuhailemaan muutakin kuin tietokoneiden ja konsolien pelaamista, mutta ennen kaikkea he pääsivät olemaan osana ryhmää.

Aamukahvien kautta nuorille muodostui sosiaalisia kontakteja ja he pääsivät kommunikoidaan muiden kävijöiden kanssa. Sosiaalinen ulosanti parani osallistujilla mitä pidemmälle ryhmässä edettiin. Keskustelujen avaaminen oma-aloitteisesti ja rennompina fyysinen olemus olivat selviä merkkejä vuorovaikutuksen kehittymisestä.

Osallistujien välille syntyi kaverisuhteita, joka ilmeni yhteisenä ajanviettona Oiva toiminnan ulkopuolella. Oli hienoa havainnoida ja kuulla kaverisuhteiden syntyä. Kaverisuhteet ovat erittäin tärkeää nuorten hyvinvoinnin kannalta. Uskomme, että

edistimme nuorten sosiaalisia taitoja, joilla pystytään vähentämään nuorten sosiaalisia ja terveydellisiä haasteita (kts. kappale 5.4).

Oivan toiminnan muista ryhmistä on tehty aiemmin muutama opinnäytetyö. Muun muassa Jeskanen (2016) tutki pelilähtöisyyttä, tunnetaitoja ja kehontuntemusta poika- ja miestyössä Oivan toiminnassa. Jeskasen (2016) opinnäytetyössä ilmeni nuorten kehittyminen sosiaalisissa tilanteissa. Kehitys näkyi keskusteluna henkilökohtaisista asioista esimerkiksi hygieniasta, parisuhteista tai arjenhallinnasta. Ryhmässä toimiminen edesauttoi nuorten oma-aloitteisuutta ja ryhmään osallistuminen lisäsi kuuluvuuden tunteen kokemista.

Havainnoimme aamukahvit ryhmästä samankaltaisia asioita. Jeskasen (2016) työssä korostettiin myös pelilähtöisyyttä ja se on ollut iso teema Oiva toiminnassa. Me pyrimme aamukahvit ryhmässä tuomaan pelailun rinnalle muita virikkeitä ja luomaan kontakteja vierailuiden kautta. Nuoret innostuivat kovasti myös tämänkaltaisesta toiminnasta, koska se poikkesi suuresti heidän normaalista arjesta ja tarjosi yllätyksellisyttä viikkoihin.

Pienryhmässä toimiminen nuorille tuntui olevan hyvin mieleinen tapa käsitellä uusia aiheita ja näin he saivat ilmaistua itseään turvallisessa ympäristössä. Kuten suuntimapalautteista (LIITE 2) kävi ilmi, että nuoren on ollut helppo osallistua toimintaan ja itse toiminta on ollut mielekästä.

Ohjaajien läsnäolo toi uudenlaisen kontaktin heidän elämään. Oli joku, joka kuunteli heitä ja oli aidosti kiinnostunut heidän kuulumisistaan. Toiminnassamme keskityimme erityisesti yksilön huomioimiseen (kts kappale 4.4), joka loi turvallista pohjaa ryhmälle. Ohjaajina tuimme nuoria parhaamme mukaan ja rohkaisimme heitä kokeilemaan kaikkea uutta ennakkoluulottomasti.

Aamukahvien onnistumisen suurimpia hetkiä oli, kun saimme yhden ryhmän jäsenistä kokeilemaan työkokeilua häntä itseään kiinnostavalle alalle. Hän oli jo pidemmän aikaa pohtinut asiaa, mutta tarvitsi hieman rohkaisua ja kannustusta lähteä kokeilemaan.

Nuori aloitti puolessa välissä kevättä työkokeilun, jonka myötä hän ei aikataulujen takia enää ehtinyt aamukahveihin mukaan. Koimme kokeilun hänen kannaltaan erittäin hyvänä asiana. Tätä kautta hän sai elämälleen rytmin ja kosketuksen työelämään sekä kuuluvuuden tunteen uuteen yhteisöön. (kts. kappale 5.3)

Aamukahvien vaikutus näkyi myös nuorten ulkoisessa olemuksessa. Ilmoitimme aina etukäteen nuorille vierailupäivistä, joka näkyi heidän yleisessä siisteydessä. Osa osallistujista oli laittanut farkut jalkaan, käynyt suihkussa ja vaihtanut puhtaat vaatteet päälleen. Parantunut hygienia oli selvä merkki, että nuoret olivat pohtineet itsensä huolehtimisesta.

Oivat aamukahvit -toiminta on muodostunut yhdeksi keskeisimmäksi ryhmäksi Oiva ja Ilona- toiminnassa. Laadimme valtakunnalliseen jakoon tarkoitetun kuvauksen (LIITE 5) Setlementtiliiton sivuille toiminnasta, jota ohjasimme Oivan aamukahveissa. Tätä pidämme tärkeänä saavutuksena opinnäytetyön ohella, koska näin saamme Aamukahvi konseptia levitettyä suurempaan tietoisuuteen.

Merkittävimpiä johtopäätöksiä oli, että sukupuolisensitiivinen erityisnuorisotyö on erittäin suositeltavaa sosiaalista vahvistamista vaille oleville nuorille. Erityisesti nuorten antama vertaistuki toisilleen on keskeistä toiminnassa. Tätä kautta he huomasivat, että on myös muita samankaltaisessa elämäntilanteessa olevia.

Vertaistuen lisäksi, nuorten aktivoiminen on suuressa roolissa aamukahvit ryhmässä. Tämä näkyy käytännössä siten, että osallistujat pääsevät tutustumaan kaupungissa sijaitseviin yrityksiin, harrastusmahdollisuuksiin ja muihin palveluihin.

Sukupuolisensitiivistä erityisnuorisotyötä tehdään vähän Jyväskylän alueella ja meidän havainnot kyseistä työotteesta ovat varsin positiiviset. Nuorella voi olla paljon erilaisia mieltä askarruttavia asioita, johon sukupuolisensitiivisellä työotteella pystytään antamaan vastauksia ja tukemaan itsetuntoa. Oivissa aamukahveissa nuorista näki itsetunnon kohentumisen, mitä enemmän olimme ryhmänä yhdessä. Tämä näkyi muun muassa siten, että he uskalsivat puhua mieltä askarruttavista asioista ryhmän kesken.

Lähdimme tutkimaan ryhmän vaikuttavuutta avoimin mielin ilman sen suurempia oletuksia ja odotuksia. Toki toivoimme ryhmällä olevan vaikutuksia nuoriin ja sukupuolisensitiivisen työtteen luovan ryhmään kannustavan ilmapiirin. Tutkimustuloksia tarkastellessa meidän käsitykset vahvistuivat voimakkaasti sukupuolisensitiivisen työtteen tarpeellisuudesta ja vaikuttavuudesta.

8 POHDINTA

Tässä luvussa pohdimme ryhmämme toimivuutta, sekä opinnäytetyömme kokonaisuutta. Lisäksi pohdimme, kuinka Oivan arvot toteutuivat ja tulivat esille aamukahvit ryhmässä. Pohdinnassa otimme huomioon myös tutkimuskysymykset. Selvitämme millaisia vaikutuksia sekä merkityksiä aamukahvitryhmällä on nuoriin osallistujiin ja millainen tarve tämänkaltaiselle sukupuolisensitiiviselle nuorisotyölle on. Tuomme esille omia näkemyksiä opinnäytetyömme aamukahvit konseptista ja mahdollisia kehittämisideoita toimintaan.

Lähtökohta aamukahvien järjestämiselle toimi Oiva ja Ilona -toiminnan arvot. Näiden pohjalta pyrimme suunnittelemaan mielekästä tekemistä nuorille miehille. Arvoja on tarkemmin käsitelty kappaleessa 3 ja sen alaluvuissa. Varsinkin toiminnan alkuvaiheessa meille tärkeimmäksi arvoksi korostui luottamuksellisuus.

Tavoite oli saada mahdollisimman nopeasti luottamuksellinen ilmapiiri kävijöiden keskuuteen, jotta he kokevat aamukahvit tärkeäksi osaksi heidän arkea. Onnistuimme luomaan luottamuksen meidän ohjaajien ja kävijöiden välille varsin nopeasti, joka ilmenee päiväkirjastamme (LIITE 1).

Oivat aamukahvit ryhmän toimivuus oli meille positiivinen yllätys. Ryhmän toimivuutta edesauttoi se, että osa ryhmän nuorista tunsivat toisensa Oivan muiden toimintojen kautta. Osalle nuorista siis koko Oiva ja Ilona -toiminta oli tuttua entuudestaan, joten se helpotti meidänkin ryhmään osallistumista. Lisäksi kolmas apuohjaaja Mäkinen oli osalle nuorista entuudestaan tuttu, sillä hän on ollut Oiva ja Ilona -toiminnassa aiemminkin mukana.

Mäkinen antoi meille sujuvan yhteyden nuoriin. Sillä saimme nuorista enemmän irti ja he kokivat olonsa heti alusta asti turvalliseksi. Meillä uusilla ohjaajilla kesti pari ohjauksetta, että pääsimme samalle tasolle Mäkisen kanssa nuorten luottamuksen suhteen. Silti yllätyimme saavuttamisen nopeudesta.

Ryhmän sisällä nuoret tulivat erinomaisesti toimeen keskenään ja henkilökemioiden kanssa ei tullut mitään ongelmia vastaan. Näin pääsimme suhteellisen helpolla ryhmää ohjatessa. Toiminnan alussa emme olleet varmoja nuorten suostumisesta yhteistyöhön kanssamme. Uskomme sukupuolisensitiivisen työtteen vaikuttaneen positiivisesti nuorten käytökseen ryhmässä ja yhteistyö halukkuuteen.

Herkän ohjauksen kautta nuoret huomasivat ryhmän olevan turvallinen ja kiusaamiselta vapaata toimintaa. Ryhmässä vallitsi koko ajan miellyttävä ilmapiiri, eikä kukaan ryhmäläisistä tyrmännyt meidän suunniteltuja ohjelmia. Pystyimme etenemään aina suunnitelman mukaisesti. Nuoret lähtivät rohkeasti mukaan ohjattuun ohjelmaan ja näin he saivat mahdollisimman paljon irti toiminnasta.

Yksi Oiva ja Ilonan arvoista on yhteisöllisyys, joka oli läsnä koko ajan meidän tekemisissä. Tämä näkyi muun muassa siinä, että kaikki mitä me tehtiin aamukahveissa, tehtiin yhdessä ryhmänä. Näin heidän ei tarvinnut tehdä mitään yksin, joka saattaisi tuntua epämiellyttävältä meidän ryhmäläisistä. Yhteisöllisyyttä lisäsi myös se, että epäonnistumista ei tarvinnut pelätä millään muotoa. Se kannusti nuoria osallistumaan rohkeammin järjestettyyn toimintaan ja ruokki ryhmämme yhteisöllisyyttä. Tässä mielestämme onnistuimme hyvin, koska kaikki ryhmäläiset uskalsivat oikeasti kokeilla kaikkea mitä me ehdotimme.

Meille tuli vastaan uutena käsitteenä toiminnassa sukupuolisensitiivinen työote (kts. kappale 3.1). Aluksi oli haastavaa sisäistää mitä kaikkea sukupuolisensitiivisyys pitää sisällään. Oiva ja Ilonan työntekijöiden ja kirjallisuuden kautta saimme tarvittavat tiedot ja taidot toteuttaa kyseistä työtettä.

Meille sukupuolisensitiivinen työote tarkoitti lyhykäisyydessään, sitä että tarjosimme nuorelle turvallisen paikan. Siinä he saivat kehittyä juuri sellaiseksi omanlaisekseen

yksilöksi kuin halusivat ilman riskiä joutua kiusatuksi tai syrjinnän kohteeksi. Tämänkaltaisen nuorisotyö on tervetullutta.

Mielestämme nuorilla pitäisi olla enemmän turvallisia toimintaympäristöjä, missä yksilöllisyys sallitaan ja sitä tuetaan mahdollisimman paljon. Syitä sukupuolisensitiivisen nuorisotyön vähyydelle Jyväskylän alueella voi olla monia. Yleisesti voisi pohtia sukupuolisensitiivisen nuorisotyön tunnettavuutta nuorisotyöntekijällä.

Aihe on toistaiseksi hieman tuntematon, mutta se on kasvamassa toimialan ihmisten tietoisuuteen. Tietoisuuden lisääminen vaatii kouluttamista ja halua edistää tämänkaltaista työtä. Uusien toimintamallien toteuttaminen vaatii myös rahallista panostusta. Rahallinen panostus on tämänhetkessä taloudellisessa tilanteessa vähintäänkin haastavaa.

Oiva toiminnan markkinoinnin lisääminen sidosryhmille ja mahdollisille yhteistyökumppaneille tulisi lisätä. Tätä kautta Oiva toimintaa saataisiin yleiseen tietoisuuteen. Pieni kävijämäärä on suuri riski järjestettävän toiminnan toteutumiselle. Onnistuimme kuitenkin kiinnittämään muutaman vakiokävijän Oivat aamukahvit ryhmään ja näin ryhmä toteutui.

Nuorten aktivointi on nykypäivänä äärimmäisen haastavaa ja tässä näemme suuren kehityskohdan koko yhteiskunnassa. Tämä pätee myös Oivan toimintaan. Oivan toimintaan osallistuneista nuorista suuri osa viettää päivänsä lähinnä kotona pelaillen koneella ja katsellen televisiota. Näiden nuorten tavoittaminen ja toimintaan mukaan saaminen on erittäin haastavaa. Aamukahvit-ryhmän keskeisin saavutus oli nuorten aktivoimisen. Nuoret saatiin kotoa liikkeelle. Se lisäsi nuorten osallisuutta ja verkostojen luomista.

Pohdittaessa tutkimusmenetelmän toimivuutta tulimme siihen tulokseen, että osallistuva havainnointi oli paras mahdollinen aineistonkeruumenetelmä. Pystyimme, sosiaalisten käyttämään kolmea ohjaajaa ja se toi laajempaa pohjaa aineistoon. (kts. kappale 6.2) Osallistuvassa havainnoinnissa valitsimme onnistuneesti havainnoitavat seikat. Ne olivat toiminnan toimivuus, nuorten viihtyvyys, nuorten käyttäytyminen ja

olemus suhteiden kehittyminen sekä toiminnan eteneminen. Nämä havainnoitavat asiat antoivat tarvittavan pohjan johtopäätösten tekemiselle.

Opinnäytetyötä tehdessä mieleemme heräsi muutamia parannusehdotuksia toiminnan kehittämiseksi ja mitä olisi voinut tehdä toisin. Oivat aamukahvit järjestettiin helmikuussa ja se kesti huhtikuuhun asti. Näkisimme ajankohdan siirtämisen keväälle tuovan enemmän mahdollisuuksia järjestää monipuolisempaa toimintaa. Esimerkiksi ulkona järjestettävät toiminnot olisivat lähempänä kesää entistä mielekkäämpiä.

Ajatuksissamme olleet rantapiknikit, rantalentopallo ja makkaranpaistot laavulla jäivät loskaisen kelin vuoksi toteuttamatta. Mietimme myös aamukahvien jakamista kahden eri kellonaikaan. Toinen kahviryhmä olisi voinut olla päiväkahvit- Tämä ryhmä voisi keskittyä enemmän yritys ja liikuntavierailuihin. Nyt Oivan aamukahvien ajankohta kello 9-12 rajasi suuresti vierailukohteita. Useat paikat eivät olleet vielä tähän aikaan täydessä toiminnassa.

Toiminnan järjestämistä aamukahveille hankaloitti myös vähäinen budjetti. Jyväskylän alueella on paljon erilaista mielenkiintoista tutustumisen arvoista maksullista toimintaa. Budjetin takia nämä paikat jäivät kaukaiseksi haaveeksi. Onneksi meillä oli kuitenkin toimivia ja ilmaisia toimintaideoita. Niiden avulla onnistuimme luomaan varsin toimivan Oivat aamukahvit -konseptin.

Opinnäytetyömme on ollut varsin laaja kokonaisuus. Se on ollut meille pitkäkestoinen projekti, joka alkoi jo tammikuussa 2016. Saamme työn päätökseen marraskuun loppuun 2016. Tämä lähes vuoden mittainen kokonaisuus on käsittänyt meille kokonaan tutustumista uuteen toimintaympäristöön.

Meillä ei ollut aiempaa kosketuspintaa tämänkaltaiseen nuorisotyöhön ja pääsimme tekemään työtä puhtaalta pöydältä ilman ennakoasenteita. Tämän koimme ehdottomasti vahvuudeksi. Opinnäytetyöllämme pääsimme suunnittelemaan, ohjaamaan ja kehittämään konseptia meidän näköiseksi toiminnaksi.

Otimme tammikuussa 2016 innokkaasti haasteen vastaan. Tiedostimme jo tässä vaiheessa, että tuleva projekti tulisi olemaan laaja kokonaisuus ja vaatimaan meiltä suurta sitoutumista. Itse aamukahvit ryhmä starttasi helmikuun alussa ja päättyi huhtikuun loppupuolella. Tämän ajanjakson aikana saimme muodostettua ryhmästä toimivan kokonaisuuden ja samalla kokosimme ryhmästä tarvittavat havainnot sekä keräsimme sopivia lähdeaineita opinnäytetyötä varten.

Ryhmän viimeisen kerran jälkeen lähdimme työstämään opinnäytetyötämme kirjoittamisen muodossa. Me kirjoittajat vietimme kesän 2016 muiden töiden parissa, mutta jäsentelimme itsenäisesti ajatuksiamme syksyn 2016 kirjoitusprosessia varten. Syksy 2016 on vierähtänyt syventyessä ja kootessa keväisestä työnteostamme selkeää ja hyödyllistä pakettia tilaajallemme.

Opinnäytetyön teko osoittautui meille hyvin opettavaiseksi, ammattitaitoa kehittäväksi ja uusia kokemuksia tarjoavaksi kokonaisuudeksi. Kokemusten ja kirjallisuuden myötä opimme paljon lisää sukupuolisensitiivisestä erityisnuorisotyöstä. Pääsimme myös kokemaan uudenlaista työntekoa meille. Työnteko osoittautui palkitsevaksi ja mielekkääksi. Kokonaisuudessaan tämän opinnäytetyön teko on ollut meille hyvin antoisaa.

9 ARVIOINTI JA LOPPUSANAT

Tässä luvussa arvioimme ryhmämme toimintaa ja toteutusta sekä omaa onnistumista. Arvioimme myös valitsemaamme tutkimusmenetelmää ja työn pätevyyttä.

Olemme erittäin tyytyväisiä toimintaan kokonaisuudessaan. Koimme onnistuneemme järjestämään nuorille mielekäästä toimintaa. Saimme nuoria osallistumaan aamukahveihin. Suuren haasteen toi aamukahvien aikainen kellonaika. Menetimme muutamia potentiaalisia kävijöitä. He eivät yksinkertaisesti jaksaneet herätä aamukahveille. Useimmat nuorista pelaavat myöhään yölle ja näin nukkumaan meno viivästyi. Saimme kuitenkin haalittua muutamia vakiokävijöitä ja se oli hyvä saavutus.

Aamukahvien suunnittelussa onnistuimme mielestämme hyvin. Pyrimme ottamaan huomioon suunnittelussa osallistujamäärän, sään, erilaiset mielenkiinnonkohteet, käytettävät tilat ja vähäiset resurssit. Haastavaksi koimme ajoneuvon puutteen. Jouduimme tyytymään Oivan ja Ilonan lähistöllä oleviin kohteisiin. Mutta toisaalta lyhyissä siirtymäväleissä oli omat etunsa.

Yleensä siirtyessämme kävellen toimintapaikalle saimme luotua todella hyviä keskusteluja ja nuoret saivat hyödyllistä liikuntaa. Mielestämme onnistuimme löytämään sopivat paikat lähistöltä ja liikkuminen oli sujuvaa.

Kun aamukahvit ryhmä käynnistettiin helmikuussa 2016, tuntui havainnointi hieman vaikealta. Kehityimme havainnoitsijoina. Kehittymisen myötä pystyimme ottamaan huomioon myös nuorten eleet ja ilmeet sekä pienet spontaaniset reaktiot. Näiden kautta nuori usein viestitti meille mitä mieltä hän on jostakin asiasta. Saimme aineistoon poimittua näitä oleellisia seikkoja. Aineistosta olisi tullut laajempi, mikäli osallistujia olisi ollut enemmän (kts. kappale 6.3).

Opinnäytetyön kirjoittaminen on sujunut meiltä varsin ongelmitta. Parityöskentelymme on tuonut myös laajempia näkökulmia työmme kokonaisuuteen havaintojen ja näkemysten pohjalta. Kirjoitusprosessi oli hyvin suunniteltu ja ajallisesti jaksotettu. Sen myötä työn tekeminen oli tehokasta ja pääsimme koko ajan työssä eteenpäin ilman loppuun palamisen pelkoa. Löysimme työhömmme varsin hyvin luotettavia ja ajankohtaisia lähteitä tukemaan omia näkemyksiämme. Lähteet monipuolistavat ja tukevat näkemystämme.

Työllemme on yhteiskunnallinen tarve. Yhteiskunnalle on haaste saada sosiaalista vahvistamista vailla olevat nuoret aktivoitua. Lisäksi tänä päivänä mediassa käydään paljon keskustelua sukupuoliroolien jakautumisesta ja heteronormatiivisuuden rikkomisesta. Teemoja käsittelemme opinnäytetyössämme kappaleessa 3.1 ja 3.2.

Saimme paljon positiivista palautetta Oivat aamukahvit -ryhmästämmme. Muun muassa saimme myös kirjallisen palautteen (LIITE 4) Oiva-toiminnan työntekijältä Sami Jylhältä. Palautteessa arvioidaan meidän toimintaa ja ryhmän toimivuutta. Palaute oli varsin positiivista.

Heti alusta asti saimme hyödyllisiä vinkkejä ja palautetta organisaation sisältä. Se motivoi meitä entisestään. Varsinkin meidän opinnäytetyöohjaajamme Oivasta ja Ilo-nasta projektikoordinaattori Virve Hartikainen opasti ja antoi hyvät eväät opinnäytetyötä varten. Saimme häneltä apua muun muassa sisällöllisiin kysymyksiin sekä opinnäytetyön yleisestä rakenteesta. Varsinkin työskentelyn alkuvaiheessa Hartikaisesta oli meille suuri apu työn kokonaisuuden hahmottamisessa.

Hartikainen tilasi meiltä lyhyen kuvauksen (LIITE 5) Oivat aamukahvit -ryhmästä Settlementiliiton kotisivuille. Kuvauksessa esittelemme kevään aikana järjestettyä toimintaamme. Tarkoituksena esittelyllä oli saada valtakunnallista näkyvyyttä toiminnallemme. Näkyvyydellä aamukahvit-konsepti tulisi muuallakin tunnetuksi ja parhaassa tapauksessa jopa muidenkin käyttöön. Arvioimme tämän mahdollisuuden tuovan lisää merkittävyyttä ja vaikuttavuutta meidän työhömmme.

Ryhmä olisi voinut olla hieman isompi ehkä kahden tai kolmen osallistujan verran. Ryhmään on hyvin haastavaa saada uusia osallistujia. Toiminnan markkinointi on vaikeaa, sillä kohderyhmäläisiä äärimmäisen hankala tavoittaa.

Lisäksi markkinoinnin kanssa täytyy olla hyvin varovainen, ettei toimintaan osallistuminen leimaa osallistujia. Me ohjaajina olisimme voineet ottaa tarkemmin selvää, mistä kaikkialta uusia kävijöitä olisi voinut mahdollisesti rekrytoida toiminnan pariin. Esimerkiksi jälkeen päin on noussut esille, että olisi ehkä kannattanut ottaa yhteyttä aktiivisemmin kaupungin etsivään nuorisotyöhön. Meille kerrottiin toiminnan alkaessa, että Oivalla on vankka kävijäkunta ja sen myötä myös meidän ryhmään uskottiin tulevan osallistujia.

Tämä kuitenkin osoittautui haasteelliseksi, sillä vanhojen kävijöiden yhteystietoja ei ollut enää tallessa ja Oiva puolen työntekijät vaihtuivat kokonaan vuoden 2016 alussa. Vanhojen työntekijöiden mukana katosivat myös loputkin kontaktit aikaisempiin kävijöihin. Oivan toiminta lähti pyörimään varsinaisesti helmikuussa. Osa osallistujakunnasta palasi toimintaan siinä määrin, että toiminta oli kannattavaa eri ryhmissä.

Ryhmän toimintaa suunnitellessa olisi ollut hyvä tietää etukäteen kunkin kerran osallistujien määrä. Jouduimme aina miettimään varasuunnitelman siltä varalta, jos kävijöitä ei saapuisi tarpeeksi paikalle. Kun sovimme muun muassa vierailukohteita, olisi ollut kohteliasta ilmoittaa vierailupaikalle kävijämäärä. Jokaisen kerran jälkeen pyrimme aina varmistamaan ja kannustamaan nuoria osallistumaan seuraavalle kerralle. Lisäksi myös markkinoimme jokaista kertaa luomallamme Oivat aamukahvit Facebook-sivuilla.

Oivat aamukahvien toiminnan päättymisen jälkeen suurin osa nuorista jatkoi Oiva toiminnan muiden palveluiden parissa. Näitä ovat esimerkiksi avoin toiminta ja pelilähtöinen ryhmä. Ryhmästä löytyi myös vain aamukahvit- ryhmässä käyviä. Siksi aamukahvitkonseptia olisi erittäin tarpeellista jatkaa tulevaisuudessakin.

Kokonaisuudessamme olemme kuitenkin varsin tyytyväisiä opinnäytetyöprosessiimme. Se on ollut suuritoinen ja kunnianhimoinen työ. Onnistuimme luomaan toimivan ryhmän haastavalle kohderyhmälle ja työskentelimme sen parissa hyvin itsenäisesti. Saimme luotua Oivista aamukahveista napakan tietopaketin. Paketista on varmasti hyötyä nuorisotyön kentälle. Uskomme työn olevan hyödyllinen tilaajallemme. Työtämme pystyy käyttämään Oivien aamukahvien jatkamiseen tai laatia omannäköinen konseptin hyödyntäen työmme pohjaa.

Haluamme kiittää Jyvälän Setlementtiä sekä Oiva ja Ilona- toimintaa erinomaisesta mahdollisuudesta päästä kartuttamaan meille uusia kokemuksia ja vahvistamaan ammattilaisuutta nuorisotyön saralla. Suuret kiitokset projektikoordinaattori Virve Hartikaiselle, joka innokkaasti valmensi meitä sukupuolisensitiivisen työn saloihin ja auttoi hahmottamaan meitä opinnäytetyön kokonaisuuden.

Oiva ja Ilona -toiminnassa vallitsi erinomainen työilmapiiri, jossa oli oikein mieluisaa ja kannustavaa työskennellä. Saimme paljon tukea työntekijöiltä matkan varrella ja emme kokeneet missään vaiheessa olevamme yksin. Pääsimme tutustumaan Oiva ja Ilona- toiminnassa erittäin mukaviin ja valloittaviin persooneihin, joka teki työskentelystä mieluista.

Toivomme tämän opinnäytetyön edistävän sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä Jyväskylän alueella sekä tuovan lisää ymmärrystä sosiaalista vahvistamista vailla oleville nuorille. Pidetään huoli toisista ja muistetaan tukea tarvitsevia.

11 LÄHTEET

- Anttonen, Erja. 2007. Sukupuolisensitiivisyys kansalaistoiminnassa ja nuorisotyössä. Helsinki, Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Danska-Honkala, Katja & Poteri, Martti. 2011. Kohdennettu nuorisotyö sosiaalisen vahvistamisen kontekstissa. Teoksessa: Herranen, Jatta & Lundbom, Pia (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki, Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Erkko, Anna & Hannukkala, Mario. 2013. Mielenterveys voimaksi. Kirjapaino Jaarli Oy.
- Grönfors, Martti. 2005. Havainnointien teko aineistonkeräyksen menetelmänä. Teoksessa: Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2005. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Juva, Bookwell Oy.
- Haavisto, Harriet; Javanainen-Levonen, Tarja & Mattinen, Annukka. 2015. Työ- ja opiskelupaikattomien nuorten tavoittaminen. Teoksessa: Javanainen-Levonen, Tarja & Mattinen, Annukka (toim.) 2015. Keinoja nuorten työttömien omaehtoiseen terveyden edistämiseen. Tampere, Suomen yliopistopaino – Juvenes Print Oy.
- Harinen, Päivi; Heikura, Mari; Lehmus, Heikki & Vallisto, Matias. 2009. Tappelua takapenkillä. Kokemuksia kohdennetun nuorisotyön poikien pienryhmätoiminnasta. Tampere, Juvenes.
- Helkiö, Maija. 2002. Matkalla aikuiseksi. Nuorten ajatuksia aikuisuudesta ja aikuisten elämästä. Pro Gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Helminen, Jari. 2005. Nuoruuden huuma ja psykososiaalinen työ nuorten kanssa. Teoksessa: Helminen, Jari (toim.) 2005. Kiintopisteitä nuoruusaikaan. Psykososiaalinen tuki ja työ nuorten kanssa toimiessa. Helsinki, Multiprint Oy.
- Holm, Saija & Laukkanen, Mari-Elina. 2007. Pojat, tasa-arvo ja ihmisoikeudet. Opetusmateriaali. Helsinki, Aksidenssi Oy.
- Husso, Marita 2016. Sukupuoli ruumiillisena tapaisuutena ja elettyinä suhteena. Teoksessa: Husso, Marita & Heiskala, Risto (toim.) 2016. Sukupuolikysymys. Helsinki, Gaudeamus Oy.

- Jeskanen, Kristian 2016. Pelilähtöisyys, tunnetaidot ja kehontuntemus poika- ja mies-työssä. Osana sosiaalista vahvistamista. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Jyvälän Setlementti 2016. Historia. Viitattu 5.4.2016. <https://setlementti-fi.directo.fi/setlementtiliitto/setlementtiliitto/historia/>
- Jyvälän Setlementti 2016. Jyvälän esittely. Viitattu 5.4.2016. <http://www.jyvala.fi/index.php?page=jyvaelaen-esittely>
- Jyvälän Setlementti 2016. Jyvälän Setlementin 70 vuotta kansien väliin. Viitattu 5.4.2016. <http://www.setlementti.fi/?x21656=43391>
- Jyvälän Setlementti 2016. Jyvälän Setlementti ry etusivu. Viitattu 5.4.2016. <http://jyvala.fi/>
- Jyvälän Setlementti 2016. Sukupuolisensitiivisyys. Viitattu. 16.9.2016. <http://www.jyvala.fi/index.php?page=sukupuolisensitiivisyys>
- Kaleva, Reetta. 2015. 13-19-vuotiaiden nuorten kokemuksia LiikuntaLaturin toiminnasta. Pro Gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Kananen, Jorma. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Suomen yliopistopaino Oy.
- Karvonen, Riina. 2009. Nuoret ja stressi. Teoksessa: Lämsä, Anna-Liisa (toim.) 2009. Mun on paha olla. Näkökulmia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Jyväskylä, PS-kustannus.
- Kemppi, Anssi & Kittilä, Riitta. 2011. Hyvinvointijärjestöt sosiaalisesti vahvistamassa. Teoksessa: Herranen, Jatta & Lundbom, Pia (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki, Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Kiviniemi, Liisa. 2009. Nuorten omat kokemukset psyykkisestä pahoinvoinnista ja paranemisesta. Teoksessa: Lämsä, Anna-Liisa (toim.) 2009. Mun on paha olla. Näkökulmia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Jyväskylä, PS-kustannus.
- Leinonen, Niina. 2010. "Aikaa olis, rahaa ei". Pro gradu tutkielma työttömyyden kokemuksesta. Pro Gradu-tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

- Lämsä, Anna-Liisa & Takala, Sari 2009. Sosiaalisesti haavoitetun nuoren kohtaaminen ja kasvun tukeminen. Teoksessa: Lämsä, Anna-Liisa (toim.) 2009. Mun on paha olla. Näkökulmia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Jyväskylä, PS-kustannus.
- Martikainen, Liisa. 2009. Kaaosta vai hallintaa. Nuoren aikuisen elämän haasteet. Kuopio, Unipress.
- Mehtonen, Tuija. 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa: Herranen, Jatta & Lundbom, Pia (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki, Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Metsämuuronen, Jari. 2006. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Teoksessa: Metsämuuronen, Jari (toim.) 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä, Gummerus kirjapaino Oy.
- Miessakit Ry 2015. Mieserityisyys. Viitattu 27.9.2016.
http://www.miessakit.fi/fi/miessakit_20-vuotta/juhlavuoden_artikkelisarja/?itemid=6949&a=viewItem
- Nokelainen, Essi & Toikander, Terhi 2006. Ohjattu pienryhmätoiminta osana nuorisotyötä. Perusteluita toiminnan tehokkuudelle. Helsinki, Nykypaino Oy.
- Nuorisolaki 27.1.2006/72. Viitattu 19.9.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072#L1P2>
- Oiva ja Ilona 2016. Oiva. Viitattu 11.10.2016. <http://www.oiva-ilona.fi/index.php/oiva>
- Ojanen Markku & Liukkonen Jarmo. Liikunta ja psyykinen hyvinvointi. Teoksessa: Jaakkola, Timo; Liukkonen, Jarmo & Sääkslahti, Arja (toim.) 2013. Liikuntapedagogiikka. Jyväskylä, Ps- kustannus.
- Pennington, Donald C. 2015. Pienryhmän sosiaalipsykologia. Helsinki, Tammer-Paino.
- Siisiäinen, Martti. 2014. Työtä vailla olevat nuoret. Teoksessa: Lempiäinen, Kirsti & Silvasti, Tiina (toim.) 2014. Eriarvoisuuden rakenteet. Haurastuvat työmarkkinat Suomessa. Tampere, Vastapaino.
- Silvennoinen, Nina. 2011. Psykososiaalinen orientaatio psykiatrisessa sosiaalityössä. Pro Gradu – tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

- Stengård, Eija; Appelqvist-Schmidlchner, Kaija; Upanne, Maila; Haarakangas, Tanja; Parkkola, Kai & Henriksson, Markus. 2008. Time out! Aikalisä! Elämä raiteilleen. Nuorten miesten psykososiaalisen tukiohjelman vaikuttavuus ja hyöty. Stakes. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus. Tutkimuksia 176. Jyväskylä, Gummerus kirjapaino Oy.
- Veivo-Lempinen, Lea 2009. Nuorten aito kohtaaminen. Teoksessa: Lämsä, Anna-Liisa (toim.) 2009. Mun on paha olla. Näkökulmia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Jyväskylä, PS-kustannus.
- Vehviläinen, Eeva. 2014. Psykososiaalista sosiaalityötä paikantamassa. Perheneuvolan sosiaalityöntekijöiden näkemyksiä työnkuvastaan. Pro Gradu – tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Vilpponen, Susanna 2016. ”Miehillä menee paremmin kuin koskaan ennen” – Uuteen monimuotoiseen miehenrooliin on silti vaikeuksia sopeutua. Viitattu 28.9.2016. <http://yle.fi/uutiset/3-9034231>

12 LIITTEET

Liite 1: Aamukahvien päiväkirja

4.2.2016 Torstai (0 Kävijää)

Tammikuun 21. päivä saimme viimein lyötyä lukkoon päivämäärän milloin aloitamme Aamukahviryhmän. Aloitus päivä määräytyi 4.2.2016. Aloitimme markkinoinnin 26.1.2016, jolloin saimme Jyvälän puolelta sähköpostitunnukset, joilla teimme Facebook-työprofiilin. Teimme Aamukahvit-toiminnalle oman ryhmän, jossa tiedotamme aikatauluista yms. Aamukahvien aikaisemman asiakaskunnan tavoittaminen oli haastavaa reilun viikon aikataululla, sillä kaikkien yhteystietoja ei ollut tallella. Jännittyneinä odotimme torstaiamuna asiakkaita aamukahveille, mutta yhtään kävijää ei ilmaantunut paikalle. Tarkoituksena tällä kerralla oli ideoida yhdessä asiakkaiden kanssa aamukahvien toimintaa ja tutustua ryhmän jäseniin, jotta saisimme luotua luotettavan ympäristön. Arvelemme, että syy olemattomaan kävijämäärään on toiminnan nopea alkua, asiakkaiden jännitys uusia ohjaajia kohtaan ja asiakkaiden vaikea tavoitettavuus.

Kun ketään ei saapunut paikalle, käytimme ajan ideoiden kartoittamiseen.

11.2.2016 Torstai (3 kävijää)

Toisella kerralla kävijöitä saapui kolme. Hommat alkavat edistyä pikkuhiljaa. Aamukahvit pidettiin kokonaisuudessa Mataran toimitiloissa. Joimme teetä, kahvia ja tutustuttiin avoimessa ilmapiirissä toisiimme. Kyselimme pojilta mitä kaikkea he ovat tehneet aamukahveilla ja mitä kaikkea he toivoisivat aamukahveilta. Saimme yhdessä ideoitua toimintaa sellaiseksi, jossa oli huomioitu nuorten kiinnostuksen kohteita. Hyviä ideoita tulikin ilmoille. Alkujännitystä oli havaittavissa, ryhmän jäsenet menivät istumaan eripuolelle huonetta ja olivat hieman varautuneita. Antti (ohjaaja) on pojille tuttu, joten hänen läsnäolo helpotti meidän lähestymistä poikiin.

Pikkuhiljaa ilmapiiri avautui, kun pääsimme keskustelemaan poikien lempiaiheesta; pelaamisesta. Oiva ja Ilona- toimintaan on tarkoitus hankkia uusia pelejä, joita pojat pääsivät mietiskelemään. Samalla korkattiin uuden karhea Playstation 4 Fifa pelien merkeissä. ”Tää on hauskaa pelata, kun kukaan ei osaa tätä kunnolla”. Kaikki ei us-

kaltaneet vielä mukaan pelihommiin, vaan jäi seuraamaan sivusta, mutta siltikin oli mukana kannustamassa ja katsomassa. Aamukahvien loppupuolella pojat avautuivat jo sen verran, että useita naurun hörähdyksiä oli ilmoilla. Meille ohjaajille jäi sellainen tunne, että saimme rakennettua jonkinmoisen yhteyden poikiin, joten olemme luottavaisin mielin jatkoa ajatellen.

18.2.2016 Torstai (3 kävijää)

Tämän päivän ideana oli käydä kaupungilla tutustumassa yleisesti ydinkaupungin tarjontaan ja juoda sumpit paikallisessa kahvilassa. Tämän idean ilmoille heitti viime kerralla eräs asiakas, joka oli ehkä eniten sulkeutunut. Toteutimme tämän idean sen takia, koska halusimme luoda hänelle välittävän ilmapiirin huomioimalla hänen idean. Pyörimme eri kaupoissa ja samalla keskustelimme monista eri aiheista muun muassa hygieniasta ja itsestä huolehtimisesta. Tavoitteena oli antaa pojille mahdollisuus kohdata arkielämän tilanteita käytännön tasolla esimerkiksi asioimista kahvilassa, jota me ohjaajat tuimme välittävällä läsnäololla. Tätä kautta he toivottavasti saivat lisäeväitä ja rohkeutta sosiaalsiin tilanteisiin. Oivat aamukahvit tarjosi pojille kahvit, josta he olivat mielissään. Yksi kaveri halusi kahvin sijasta sämpylän, sillä hän ei ollut syönyt koko aamuna mitään. Hyvä niin, että sai syötyä jotain. Kävimme muun muassa Anttilassa, Tokmannilla, kahvila Cafe Vocassa ja heidän lempikaupassa Games-topissa, jossa he esittelivät innoissaan meille omia suosikkipelejänsä. Hienoa oli kuulla! Kerrasta jäi hyvä fiilis ja pojatkin tykkäsivät kiertelystä.

”En muista millon oisin käynyt pyörimässä kaupoilla, olipas mukavaa vaihtelua”

”Onpa kivan näköinen sisustus, tollasen sohvan kun saisin kotia!” (kahvilassa)

25.2.2016 Torstai (3 kävijää)

Tarkoituksena tällä kerralla oli liikkua ja olla ulkona raittiissa ilmassa pelaten mölkkyä ja petankkia. Lähdimme mataralta kävellen kohti Tellervonkadun puistoa, jossa oli pieni jääkenttä. Otimme mukaan jalkapallon, petankki-kuulat ja mölkyn.

Halusimme antaa heille erilaisia mahdollisuuksia liikkua ja pitää yhdessä hauskaa. Aina ei tarvitse olla hikiliikuntaa. Tunnelma olikin hyvin rento ja mukaansatempaava. Jätimme suosiolla jalkapallon pelaamisen pois, koska pojat kokivat sen hieman vaaralliseksi jäällä.

Mölkyn pelaaminen oli suorastaan hulvatonta. Tunnelma oli hyvin rento ja kukaan ei ottanut leikkimielistä kilpailemista tosissaan. Jäällä pelaaminen toi myös uusia kokemuksia asiakkaille lajista. Hauskuutta pelissä loi kapuloiden liukuminen pitkälle jäällä. Pelasimme Petankkia pareittain, siten että yksi ohjaaja ja yksi asiakas muodostivat joukkueen. Jäällä pelaaminen toi oman haasteen kuulien heittämiseen. Tunnelma oli hyvin riemukas, joka näkyi pelaajien nauraessa omille suorituksilleen. Muutamat huutonaurut koettiin pelin tiimellyksessä.

Oli mukavaa nähdä, että ryhmäläiset unohtivat kokonaan epäonnistumisen pelon ja osasivat suhtautua huumorilla myös hieman heikompiin suorituksiin.

Lajit olivat hyvin kesäisiä mikä toi pelaamiseen oman hauskuutensa. ”Enpä tajunnut, että näitäkin voi pelata kesällä”. Porukalla oli todella hyvä meininki.

”Edes vesisade ei haitannu tänään”

10.3.2016 Torstai (3 kävijää)

Tähän kertaan me emme päässeet paikalle omien menojen vuoksi, mutta paikalla oli Oivan muut miesohjaajat. Tavoitteena heillä oli tutustua kaupungin kirjastoon. Jokainen valitsi yhden kirjan, jonka koki kiinnostavan itseään. Kirjoista keskusteltiin hetken aikaa ja vaihdettiin ajatuksia. Pojat eivät kuulemma oikein pitänyt kirjastoa omanaan paikkana, mutta loppua kohden he lämpenivät toiminnalle.

Tämän jälkeen he kävivät Fantasiapeleissä tutustumassa eri lautapeleihin ja tekemässä alustavaa tilausta Oivaan ja Ilonaan. Näin he pääsivät mukaan vaikuttamaan Oivan ja Ilonan hankintoihin. Lopuksi he kävivät vielä Matkahuollosta hakemassa sinne saapuneen konsolipelipaketin.

Kaiken kaikkiaan kävelyä kertyi aika mukavasti pojille, joka on positiivista, sillä he eivät saa arkilliikuntaa omien puheidensa mukaan kovinkaan paljoa.

17.3.2016 Torstai (4kävijää)

Tänään saimme uuden asiakkaan, joka oli pikaisesti tutustumassa talon tapoihin ja toivottavasti saamme hänestä pysyvän asiakkaan. Ohjelmassa oli tällä kertaa piha-golfia. Otimme läjän sähkömailoja ja palloja mukaan ja lähdimme suunnistamaan kohti Kankaan paperitehtaan aluetta. Golfasimme leikkimielisen kisan, jossa olimme jakautuneet pareihin. Jokainen pari vuorotellen valitsi ”maalin” johon yritimme mahdollisimman vähillä lyönneillä päästä. Pelaamisen rinnalla vallitsi rento ilmapiiri ja samalla pystyi keskustelemaan arkisista asioista asiakkaiden kanssa, mm ajankoh-

taisista uutisista, kouluun hakemisesta. ”Golffasimme” noin tunnin verran jonka jälkeen suunnistimme kohti Tourujoen luontopolulle, jossa ihmettelimme kevääseen herännyttä luontoa.

”Onhan tää aika hienon näköstä”

”Miks nää taulutkin on pitäny sotkea”, totesi yksi nuorista huomatessaan tuhrittuja ilmoitustauluja. Tämän heiton jälkeen keskustelimme yleisesti ilkeistä: mikä siinä on motiivina. Pojat tyrmäsivät yksimielisesti moisen käytöksen.

Kiersimme pienen lenkin kautta takaisin kohti Oivan tiloja. Otimme lopuksi vielä yhden radan golffia. Oivan tiloissa pojat olivat aika raukeina aamupäivän ulkoilusta. He olivat oikein mielissään ja toivoivatkin lisää hyötyliikuntaa. ”Tän kaltainen liikunta on hauskaa, kun ei tarvi olla tosissaan”. ”Yksin tämä ei olisi lähellekkään niin hauskaa, mitä porukalla.” ”Mukavaa, että täällä liikutaan, koska omalla ajalla sitä tulee tehtyä harvemmin”.

24.3.2016

(5 kävijää)

Tänään meillä oli vuorossa vierailupäivä, jota he olivat aikaisemmin toivoneet. Pääsimme käymään Radio Jyväskylän tiloissa tutustumassa, kuinka radion juontoja ja uutisia tehdään. Esittelijänä meille toimi Pertti Perämäki. Hän esitteli mm. Radio Jyväskylän ja Radio Cityn suoran lähetyksen tekemistä. Vierailulla vallitsi rento fiilis, mutta pojista huomasin silti, että he hieman sulkeutuivat. Kyseessä oli siis ensimmäinen vierailu yrityksissä, joten nuorten varautuneisuuden pystyi havainnoimaan. Uusi paikka kuitenkin heille. Kuitenkin rennon esittelyn myötä, tunnelma pysyi hyvin vapaana.

Pojista näki, että aihe kiinnosti heitä suuresti. Pojat kyselivät tekniikasta ja ohjelmista. Yhdellä nuorista oli omakohtaista kokemusta oman nettiradion juontamisesta ja hän tuntui tietävän hieman muita enemmän aiheesta. Hän oli silminnähdessä ylpeä tiedustaan ja kertoi hakeneensa aikoinaan työharjoitteluun radiolle. ”Laitteet ovat itselleni tuttuja, tosin en ole päässyt kokeilemaan noin uusia vehkeitä”

Pertti keitti meille kahvia ja teetä, sekä oli hankkinut meille pullapitkon, joka miellytti suuresti nuoria. Nuori, joka tiesi radiosta kommentoi vierailua: ”Saipahan ainakin kahvia ja pullaa”. ”Tosi mielenkiintoinen vierailu”. ”Aika itsenäistä työtä loppujenlopuksi tämä radion pyörittäminen”. ”Todella rennon oloinen esittelijä”.

Poikia ihmetytti suuresti esittelijän arkirytmii. heitä huvitti suuresti, kun Pertti kertoi heräävänsä klo 3 aamulla ja suuntaavansa sen jälkeen aamuvuoroon. ”Itsehän en ole vielä mennyt edes nukkumaan siihen mennessä”.

Kaikin puolin oli oikein mukava aamupäivä. Takaisin tullessa pojat vitsailivat siitä, millaista radiojuontoa he itse tykkäisivät tehdä.

31.3.2016

(1 kävijä)

Tällä kertaa halusimme järjestää jotain aiemmasta poikkeavaa ja järjestimme leffa-aamun. Aamun leffana toimi Boys Don't Cry. Elokuva kertoo transsukupuolisen Brandon Teenanin rankasta nuoruudesta. Teena on naiseksi määritelty transmies, joka lopulta raiskataan ja murhataan elokuvassa. Rankan elokuvan päätteeksi jaettiin yhteistuumin ajatuksia transsukupuolisuudesta, seksuaalisuudesta, itsetunnosta ja toisen hyväksymisestä.

Elokuva toimi hyvänä alustuksena keskustelulle. Keskustelussa ilmeni kaikkien osallistujien olevan hyvin samalla kannalla, että transsukupuolisuus on täysin hyväksyttävä asia. Tämä oli erittäin hyvä asia, koska Oivan toiminnassa otetaan huomioon myös sukupuolen moninaisuus, joten myös pojaksi itsensä kokevat ovat tervetulleita toimintaan.

Transsukupuolinen nuori on ollut mukana Oivan avoimessa toiminnassa, joten aihe on hyvin ajankohtainen ja Oivan hyvää ilmapiiriä edistävää. Harmillisesti tällä kertaa osallistujien määrä jäi hyvin vähäiseksi. Olisi ollut mielenkiintoista kuulla vielä muidenkin ryhmäläisten mielipiteitä asiasta. Todennäköisesti kellojen siirtäminen kesäaikaan aiheutti pienimuotoisen ryhmäkadon aamukahveihin, mutta onneksi saimme luotua hyvää keskustelua myös pienemmälläkin porukalla.

”Mielestäni jokainen saa olla juuri sellainen kuin kokee itsensä olevan” tuumasi nuori keskustelun lomassa. ”Kaikki pitää kohdata tasavertaisina ihmisinä” nuori vielä jatkoi puheenvuoroaan.

Leffa-aamu oli oikein mielenkiintoinen aamukahvit kerta.. Rankasta elokuvasta huolimatta me kaikki lähdimme aamukahveista hyvillä mielin jatkamaan päivää.

7.4.2016

(2 kävijää)

Tänään meillä oli vuorossa taas vierailupäivä. Kävimme tutustumassa uuteen Jyväskyläläiseen yritykseen nimeltä Creator Oy. Creator on ensimmäinen Suomessa oleva vapaa-ajan verstaas, jonka tarkoituksena on mahdollistaa puu- ja metallitöiden teko kellon ympäri asiakkailleen. Creatoriin oli noin kilometrin matka, joten kävelyn lomassa syntyi keskustelua muun muassa mahdollisista työpaikoista.

Lähdimme porukalla katsomaan paikanpäälle yrityksen toimintaa ja erilaisia laitteita. Paikan päällä Pekka Matinaro esitteli meille yrityksen erilaista toimintaa ja hyvin yksityiskohtaisesti jokaisen rakennuksen huoneen.

Vierailulla oli hyvin rento tunnelma ja nuoret pääsivät näkemään paljon erilaisia vieraita työkaluja ja laitteita. Tunnelmat vierailusta olivat positiiviset.

Yksi nuorista totesi ääneen ”Onpa hyvä bisnesidea, voisin kuvitella tällaiselle toiminnalle olevan kysyntää”.

Creatorin jälkeen siirryimme lähellä sijaitsevaan SPR:n kirpputorille. Kiertelimme oman tovin paikassa. Yksi nuorista ihasteli ääneen ”Onpa täällä hyväkuntoista tavaraa todella halvalla”. Tällä kertaa nuoret eivät kuitenkaan intoutuneet ostamaan mitään, mutta hyvin todennäköistä, että tulevat jatkossakin katsastamaan liikkeen.

SPR:n jälkeen suuntasimme takaisin Oivan tiloja kohti ja siitä suoraan kotia. Oli oikein mukava aamupäivä ja nuoret vaikuttivat hyvin kiinnostuneilta.

14.4.2016

(2 kävijää)

Tälle kerralle kumpikaan meistä ohjaajista ei päässyt päällekkäisten menojen vuoksi osallistumaan, mutta Oivan toinen vakituinen työntekijä vei porukan Jyväskylän luontomuseoon. Pieni kävelyreissu on tehnyt hyvää nuorille. Lisäksi maisemat ovat kohdillaan kun noustaan ylös Harjulle.

Toinen nuorista oli jo kuitenkin käynyt aikaisemmin samassa paikassa ja oli todennut: ”Tämä on kyllä aika nähty paikka”. Toiselle kävijöistä paikka oli kuitenkin aivan uusi kokemus. Porukka oli kiertänyt paikan kaikessa rauhassa, jonka jälkeen palanneet Oivan tiloihin.

Yksi ryhmästä, joka ei päässyt osallistumaan tälle kerralle harmitteli: Olisi ollut mielenkiintoista päästä tutustumaan tähän paikkaan.

21.4.2016

(3 kävijää)

Tällä kertaa meillä oli aamukahvien viimeinen kerta. Nopeasti on aika mennyt ja paljon erilaista ollaan yhdessä keretty kokemaan. Tälle kerralle olimme alun perin suunnitelleet piknik-reissun. Kävimme edeltävänä päivänä ostamassa vähän herkkuja viimeisen kerran kunniaksi. Sää osoittautui kuitenkin erittäin sateiseksi, joten meidän täytyi ottaa b-suunnitelma käyttöön. Järjestimme piknikin Oivan olohuoneeseen. Pelailimme erilaisia lautapelejä yhdessä, kuuntelimme musiikkia ja herkuttelimme. Tunnelma oli hyvin iloinen ja leppoinen. Yksi nuorista ihmetteli ääneen: ”Kyllä meni 11 kertaa todella nopeasti”. Vastahan me aloitettiin”.

Pelasimme Dominion-lautapeliä, jossa vierähti melkein pari tuntia. Peli tempaisi porukan hyvin mukaansa. Samalla keskustelimme lisää aamukahveista. Kysyimme minkälaisia fiiliksiä toiminta oli jättänyt nuorille. Saimme hyvin paljon positiivista palautetta.

”Hyvin paljon erilaista toimintaa ollut aamukahveissa”. ”Liikunnalliset jutut ovat olleet parhaimpia”. ”Ootte sopivan rentoja ohjaajia tähän toimintaan”. ”Ei tule mieleen mitä olisi tarvinnut muuttaa”. ”Harmi, ettei päässyt osallistumaan kaikille kerroille”. ”On ollut mukava päästä tekemään kaikkea sellaista mitä ei normaalisti tule itsekseen tehtyä”.

Lopuksi otimme vielä Uno-turnauksen. Sen jälkeen oli aika saattaa Oivat aamukahvit päätökseen tältä keväältä. Tunnelma oli hyvin positiivinen ja totesimme yhdessä näkevämme toisiamme vielä Oivan avoimessa toiminnassa aamukahvien päättymisen jälkeen. Kokonaisuutena olemme hyvin tyytyväisiä siihen, minkälaiset Oivat aamukahvit onnistuimme luomaan. Pelkästään positiiviset kommentit osoittivat toimintamme olevan nuorille mieleistä ja jopa erittäin tärkeää. Toivomme, että toimintaa järjestettäisiin vielä tulevaisuudessakin.

Liite 2: Suuntimapalautteet

SUUNTIMA PALAUTE 2016 KEVÄT

Oivat aamukahvit ryhmä – kaikki vastaajat ovat yli 18-vuotta.

Kysymykset 1-3:

1 = Eri mieltä

2 = Melko eri mieltä

3 = Ei samaa, eikä eri mieltä

4 = Melko samaa mieltä

5 = Samaa mieltä

eos = En osaa sanoa

1. Ryhmän toiminta on ollut monipuolista

Vastaaja 1: 5

Vastaaja 2: 4

Vastaaja 3: 4

Vastaaja 4: 5

2. Ryhmä on kokoontunut riittävän usein

Vastaaja 1: 5

Vastaaja 2: 5

Vastaaja 3: 4

Vastaaja 4: 5

3. Ryhmään on helppo osallistua

Vastaaja 1: 5

Vastaaja 2: 4

Vastaaja 3: 5

Vastaaja 4: 5

Kysymykset 4-8: vapaa sana.

4. Millaisia odotuksia sinulla on ollut ryhmän suhteen? Ovatko ne toteutuneet?

Vastaaja 1: ei odotuksia

Vastaaja 2: Ei suurempia odotuksia.

Vastaaja 3: -

Vastaaja 4: -

5. Mitä mieltä olet ryhmäkertojen teemoista ja toiminnasta?

Vastaaja 1: ihan ok

Vastaaja 2: ihan ok.

Vastaaja 3: -

Vastaaja 4: on ollut kivaa

6. Onko sinulla ollut mahdollisuuksia vaikuttaa ryhmän toimintaan ja jos, niin miten?

Vastaaja 1: ei

Vastaaja 2: On, omien ideoiden kautta.

Vastaaja 3: Aina on mahdollisuus antaa omia ideoita ja mielipiteitä.

Vastaaja 4: kyllä

7. Ideat ja aloitteet ryhmän toiminnan kehittämiseksi?

Vastaaja 1: asd

Vastaaja 2: En osaa sanoa.

Vastaaja 3: -

Vastaaja 4: -

8. Palaute ohjaajille (esim. palautetta tästä kyselystä)

Vastaaja 1: asd

Vastaaja 2: Hyvä.

Vastaaja 3: -

Vastaaja 4: -

Liite 3: Ryhmän kolmannen ohjaajan Antti Mäkisen havaintoja ja mielipiteitä Oivat aamukahvit ryhmästä.

11.5.2016

Mäkisen havainnointia ja mielipiteitä ryhmästä

”Kyllä aamukahveilla oli vaikutusta. Aktivoinut nuoria huomattavasti. Yleinen habitus parantunut. Tullut uusia tyyppisiä toimintaan mukaan ja jotka ovat vielä kiinnittynyt myös muihin ryhmiin. Saaneet uusia näkökulmia elämään, mukaan on tullut muun muassa kouluun hakemista ja työkokeiluja. Lisäksi keskinäisiä kaverisuhteita on syntynyt ryhmän sisällä. Ryhmän jäsenet ovat käyneet mm yhdessä syömässä toiminnan ulkopuolella.

Aamukahvit poikkeavat aiemmasta, sillä paikat lähempänä ja ei ollut autoa joka oli hyvä asia. Tulee meininkiä kun ollaan kävellen, opettaa niillekin että kävellen pääsee. Hyvin eri vierailuja ja vieraita paikkoja ollut. Hyvin täytitte saappaat. Aamukahvit oli monipuolisempaa kuin aikaisemmin. Saitte kaikki onnistuneesti mukaan hyvin erilaiseen toimintaan. Radio oli hyvä käynti. Ajankohtainen ja kiinnostava juttu. Osalla porukasta oli oma kohtaisesti kokemusta oman nettiradion pyörittämisestä. Olitte aktiivompia. olitte puheliaampia. edellinen ohjaaja enemmän tarkkaileva. Saitte porukan innostettua hyvin. Kaksi ohjaajaa plussaa.

Oli parempi, että ryhmä oli pieni kuin iso. Isossa ryhmässä meno ei olisi ollut niin tiivistä. Yksilöitä huomioitiin hyvin kun oli niin pieni ryhmä.

Aluksi oli vähän muutoksia nuorten käytöksessä uusien ohjaajien myötä, mutta tilanne laskeutui todella nopeasti. Aluksi katsoivat vain minua, kun keskustelivat, mutta tilanne muuttui todella nopeasti. Pääsitte ryhmään todella nopeasti sisään. Porukka avautui teille.

Keskeisimpiä positiivisia muutoksia nuorissa oli muun muassa aktivoituminen ja se että nuoret rupeavat tekemään. Yksi nuorista lähti työkokeiluunkin. Porukka tuli rohkeammin muihin ryhmiin. Rohkeammin juttelevat. Opettivat pelejä toisilleen. Lisäksi heidän fyysisen kunto kehittyi kävelemisen ja pelailujen myötä. Mielestäni valitsitte hyvän tutkimusmenetelmän, haastatteluilla ja kyselylomakkeilla ei saa kovin paljoa irti näistä nuorista. Havainnointimenetelmä on teille varmasti hyödyllisin työkalu.”

Liite 4: Aamukahvien arvio

Ryhmän ohjaajat: Sakari Perämäki ja Otto Tikka

Vaihtuvina apuohjaajina: Sami Jylhä, Antti Mäkinen ja Matias Vauhkonen

Oivat Aamukahvit -ryhmä oli HUMAKin opiskelijoiden Sakari Perämäen ja Otto Tikan opiskelujakson ohjaamistyön osaamisnäyte. Harjoittelujakso käytiin keväällä 2016 Jyvälän Settlementin ylläpitämässä Oivassa ja Ilonassa (<http://www.oiva-ilona.fi>). Oivat Aamukahvit -ryhmä kokoontui yhteensä 11 kertaa torstai-aamuisin klo 9-11 välisenä aikana. Ryhmän päätarkoituksina oli luoda rakennetta sekä sisältöä asiakaskunnan päivään ja tarjota myös sopivassa määrin sosiaalisen kanssakäymisen haasteita. Nämä haasteet syntyivät ryhmän idean pohjalta, jossa asiakkaat vietiin joka kerta ennalta määrittelemättömään paikkaan joko tutustumaan paikan toimintaan tai muuten vain käymään.

Käyntikohteita olivat muun muassa kaupunkikierrros, Radio Jyväskylän studio, Creater – vapaa-ajan verstaas, Jyväskylän kaupunginkirjasto ja Jyväskylän luontomuseo. Toisinaan ryhmä yhdisti toimintaan myös liikumisen pelaten mm. mölkkyä, maastogolfia tai käyden luontopolulla kävelemässä.

Ryhmäläisiltä saadun suullisen ja kirjallisen palautteen (Suuntima) mukaan ryhmän toiminnasta pidettiin kovasti ja se onnistui hyvin tavoitteissaan saada nuoret miehet aktivoitua aikaisin aamulla liikkeelle. Toiminnan monipuolisuudesta pidettiin ja Oivaan ja Ilonaan saatiin uudenlainen ryhmäkonsepti, jota tullaan käyttämään varmaan myös jatkossakin.

Opiskelijat Sakari Perämäki ja Otto Tikka olivat hyvin suunnitelleet monipuolisen ryhmäohjelman koko kevääksi ja pystyivät ohjaamaan koko ryhmän alusta loppuun asti. Palaute ohjaustyöskentelystä oli erittäin positiivista niin nuorilta kuin Oivan ja Ilonan vastuuhjaajiltakin. Myös yhteistyö vastuuhjaajien sekä muun henkilökunnan kanssa oli kautta linjan asiallista sekä rehellistä. Erityiskiitos annetaan Sakelle ja Otolle hyvästä hengen luomisesta ryhmän sisälle ja oman persoonan peliin laittamisesta.

Sami Jylhä

Liite 5: Oivat aamukahvit esittely Setlementtiliiton kotisivuille

Oivat aamukahvit esittely

Lyhyt kuvaus

Oivat aamukahvit ryhmän tarkoituksena on järjestää pienryhmä toimintaa sosiaalisia tilanteita jännittäville pojille ja nuorille miehille. Toiminnassa tutustutaan Jyväskylän toimintaympäristöihin ja juodaan aamukahvit torstaiaamupäivällä yllätyskohteessa.

Kuva: Sakari Perämäki

Käyttötarkoitus

- Pienryhmä on tarkoitettu 13–29-vuotiaille pojille/miehille. Jyväskylän Oiva ja Ilona -toiminta on kohdentanut toimintaansa erityisesti nuorille, jotka ovat haastavassa elämäntilanteessa (sosiaalityön piirissä, pitkäaikaistyötön, koulukiusattu, peliongelmainen, neuropsykiatrinen erityisvaikeus ym.), mutta toiminta on sovellettavissa tarpeen mukaan.
- Ryhmän koko 3-7 henkilöä.
- Ryhmäkertoja yhteensä kauden aikana 11 kertaa.
- Ryhmien kesto 2-3 h kohteesta riippuen
- Ohjaajina yksi työntekijä ja kaksi harjoittelijaa

Tavoitteet

Madaltaa kynnystä kokeilla uutta ja kohdata sosiaaliin tilanteisiin liittyvää jännitystä, vahvistetaan sosiaalisia taitoja, aktiivista toimijuutta. Mahdollistaa joukkoon kuulumisen kokemuksia yksinäisille pojille.

Tavoitteena on tutustuttaa nuoret erilaisiin edullisiin tai ilmaisiin harrastuskohteisiin, tutustua eri ammattialoihin ja kannustaa opintoihin sekä Jyväskylän seudun ympäristöön ja siellä toimimiseen.

Tarjota monipuolista ja kiinnostavaa toimintaa, mikä tukee osallisuuden kokemuksia ja työllistävää näkökulmaa.

- Uusien kannustavien elämysten luominen erilaisten vierailuiden kautta.
- Sosiaalisten tilanteiden kohtaamista matalan kynnyksen periaatteella
- Sosiaalisten taitojen kehittyminen uudessa ympäristössä.
- Osallisuuden ja yhteisöön kuulumisen kokemukset ryhmän kautta.
- Arjen ja elämänhallinnan tukeminen

Kuva: Sakari Perämäki

Toteutus

Ryhmässä järjestetään tukea tarvitseville pojille ja nuorille miehille toimintaa aamupäivälle klo 9-12. Työskentelyssä keskitytään sukupuolensensitiiviseen

erityisnuorisotyöhön. Ideana on näyttää ja tutustuttaa nuoria Jyväskylässä erilaisiin työpaikkoihin, harrastusmahdollisuuksiin ja ajankohtaisiin toimintoihin.

Oivat aamukahvit -ryhmä toteutettiin yksitoista kertaa toimintakauden aikana. Oivat aamukahveissa tehtiin jokaisella kerralla hieman erilaisia asioita. Ohjasimme muun muassa ryhmän tutustumiskerran, mölkky ja petanque- pelailut, maastogolffia sähkömailoilla, kaupunkitutustumiskierroksen, luontopolku kierroksen, leffa-aamun, piknik-reissun, vierailureissut Creater vapaa-ajan verstaalle ja Radio Jyväskylään. Kaikki aamukahvi kerrat sisälsivät myös ajatustenvaihtoa ja keskustelua ajankohtaisista asioista. Jokaisen kerran jälkeen kävimme yhteisesti fiiliskierroksen, jossa saimme palautetta heti tuoreeltaan.

Tavoitteena on luoda nuorille turvallinen ympäristö, jossa he pääsevät kokeilemaan uusia asioita. Kyseisessä paikassa ei välttämättä ole tarkoituksena juoda kahveja, vaan pääasiallinen tarkoitus on päästä liikkumaan yhdessä nuorten kanssa uusiin kohteisiin. Yksi tärkeimmistä asioista oli se, että matkat toteutettiin kohteeseen joka kerta kävellen, jonka aikana pääsimme keskustelemaan ja kuulemaan nuorten kuulumisista.

Valmistelu

Hyvät suunnitelmat ovat avain asemassa toimintaa järjestäessä. Suunnittelussa on olennaista miettiä matalan kynnyksen vierailukohteita, jonne nuori voisi suunnata myös omalla vapaa-ajalla tai saada ajatuksia erilaisista koulutus- sekä työpaikoista. Valmistelussa on tärkeää ottaa kontaktit mahdollisiin vierailupaikkoihin hyvissä ajoin ja sopia vierailupaikan kanssa etukäteen, mitä odottaa vierailulta. On tärkeätä, että ryhmän jäsenille ei tule liian epämukavaa oloa vierailun aikana. Jos järjestää liikunnallisen kerran, on hyvä varustautua tarpeellisilla välineillä ja katsastaa paikat ennen kyseistä kertaa. Ryhmäläisille kannattaa hieman vinkata etukäteen, jos kyseisenä kertana on tiedossa liikuntaa. Haasteena on nuorten oma varustautuminen kertoihin ilmoittamisesta huolimatta, kuten oikeanlaisesta varustuksesta ja vaatetuksesta huolehtiminen tai tarvittaessa eväiden ja vesipullojen mukaan ottaminen.

Palaute/kokemukset

Palaute aamukahvi kerroista on ollut hyvin positiivista. Toiminnan monipuolisuus on noussut esiin lähes joka kerran jälkeen järjestetyissä ”palautekeskusteluissa”.

Ryhmässä on ollut poikkeuksetta erittäin hyvä henki ja ryhmäläiset tulivat hyvin toisten kanssa toimeen. Aamukahvit ovat rytmittäneet hyvin nuorten arkea, sillä he joutuvat heräämään tottua aikaisemmin. Jyväskylän ympäristö on tullut ryhmäläisille tutummaksi aamukahvien erilaisten vierailujen ja liikuntahetkien kautta.

Kuva: Sakari Perämäki

”onneks tuli herättyä tänään”

”enpä ole pelannut ennen mölkkyä jäällä”

”mukava liikkua aamukahveissa kun muuten ei tule liikuttua”

”Harvoin tulee käytyä kahvilassa, mutta täähän oli ihan hauskaa”

”Mukava touhuta yhdessä, yksin on niin vaikea tehdä mitään”

